

AMATĚRSKÁ SCÉNA

3 · 1994 · 10 Kč

Pražská přehlídka '94

Západočeské ochotnické jaro

Netradiční divadla
a „Valmez“

Studentské divadlo zase žije

Konec absurdního divadla?

Rozhovor s Blaho Uhlárem

Foto: P. Štoll

Poslední spravedlivý?

*S úsměvem mudrce si vlastní kapsu plnit
Dát ruku na srdce a jako had se vlnit
Rozmlouvat o právu a bezprávím se živit
Nadávat na slávu a pro slávu se křivit...*

Jsou zprávy, které člověku vyrazí dech a dlouho po něm lapá... Jsou lidé, s nimiž se člověk někdy setkal a oni už ho nikdy neopustili... Je smrt, o níž víme, že je tím nejjistějším, co nás čeká, a přesto nás stále znovu zaskakuje. A čím víc člověk stárne, tím častěji...

Žil byl chlapec s kytarou, jemuž nebylo lhostejné dění kolem něj. Byly doby, v nichž opustil svou vlast, ale jeho písně v ní zněly dál. Když nemohl sám, tak ony překračovaly hranice a staly se výrazem vzdoru a svědomí celého národa. Stalo se i to, že chlapec se mohl vrátit do své osvobozené a probuzené vlasti. Jenže i to mělo svá úskalí, protože svoboda se nerovnála pravdě a probuzení nebylo očištěné. Ten chlapec byl přísný a spravedlivý. Ten chlapec byl básníkem a chápal, že básník je také ten, kdo umí pravdu za všech okolností obhajovat. Básník znovu hledal pravdu a čistotu v lidech a ve společnosti. Byl přísný a spravedlivý.

*Demokracie rozkvétá, byť s kosmetickou vadou,
ti, kteří kradli po léta, dnes dvojnásobně kradou.
Demokracie prospívá bez nás a pragmaticky,
brbláme spolu u piva, jak brblali jsme vždycky.
Demokracie dozrává do žaludečních vředů,
bez poctivosti, bez práva a hlavně bez ohledů.*

Zpíval o těch a pro ty, kteří ho zprvu vítali a potom odmítali. Byl přísný a spravedlivý, a to se v zemi šlendriánu prostě nehodí. Házeli mu klacky pod nohy, zrušili mu zemi, kterou považoval za svou vlast a on byl přísný, možná poslední spravedlivý, neustoupil ani o píď, dál bojoval s větrnými mlýny, nezradil. Srdce ho zradilo... Zpráva o tom byla z těch, po nichž člověk lapá po dechu, přestože ví o smrti své. Ale písně Karla Kryla z naší paměti určitě hned tak nevytizí. A spravedlnost Karla Kryla je mementem, které nás bude ve svobodné zemi ještě léta strašit...

*Jdou cvičení sloni a cvičení pávi
Pár cvičených koní a cvičené krávy
Jdou cvičení švábi a cvičené žáby
Jdou cvičení mroží a za nimi – s noži –
jdou – cvičení – lidé*

jx

OBSAH

Potřeba komunikace <i>L. Lázňovská</i>	2
Regionální přehlídky kukátkem AS: Jak na ruském kole <i>J. Černíková - Drobná</i>	2
Odpoledne třetí, čtvrté a páté <i>J. Černíková - Drobná</i>	4
„Brněnské kolo“ v pohybu	5
Setkání autorských divadel <i>V. Závodský</i>	6
Západočeské jaro divadelních ochotníků <i>V. Ondráček</i>	7
Poetická řež <i>V. Gardavský</i>	8
Setkání netradičních divadel ve Valašském Meziříčí <i>M. Vetešková-J. Fabián</i>	9
Šedm „pohárkových“ hodin čelákovických	10
Přerov hostil pohárek již pošesté <i>M. Voděra</i>	11
Sólová tvorba Dětské scény '94 <i>R. Svobodová</i>	11
Hudradlo opět překvapilo <i>M. Strotzer</i>	12
Pohádková sobota v Třeboni <i>M. Mašková</i>	12
Regionální kolo uměleckého přednesu mládeže v Hradci Králové <i>P. Žatečka</i>	13
Zastavení: Zpráva o stavu mladého divadla na východě Čech <i>J. Císař</i>	13
DIF SOUŠ '94 Ústí nad Labem – studentské divadlo zase žije <i>M. Strotzer</i>	14
Dramaturgická dílna (4) H. Ibsen - A. Miller: Nepřítel lidu <i>J. Černíková - Drobná</i>	15
K dramaturgii divadla poezie (29) Konec absurdního divadla? <i>J. Brixí</i>	16
Vzpomínky na budoucnost (amatérského divadla) Borůvkové poděkování <i>J. Mikešová</i>	17
Festival nabitý inspirací <i>V. Závodský</i>	18
Alternativní divadlo: Zdravý rozum je omezující Rozhovor s Blaho Uhlárem <i>P. Štorek</i>	19 20

Sazba: Nezávislý novinář III, Vodičkova 34, 110 00 Praha 1
Tisk: 3 T, s. r. o.
Rozšiřuje: PNS a A.L.L. production, (P.O. BOX 732, 111 21 Praha 1)
Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá administrace PNS, doručovatel tisku a předplatitelské středisko.
Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS, administrace vývozu tisku, Hvozdanská 5-7, 148 31 Praha 4 - Rožtyly
Cena 1 výtisku 10 Kč, roční předplatné 60 Kč
Nevyžádané rukopisy redakce nevrací.
Toto číslo bylo dáno do tisku 6. 5. 1994
© IPOS, Praha 1994

Dvouměsíčník pro otázky amatérského divadla a uměleckého přednesu
ROČNÍK 31 (OCHOTNICKÉ DIVADLO 40)
Vydává Informační a poradenské středisko pro místní kulturu,
Blanická 4, 120 21 Praha 2
ve Vydavatelství a nakladatelství Nezávislý novinář III,
Vodičkova 34, 110 00 Praha 1
Vedoucí redaktorka: VĚRA KMOCHOVÁ
Redakční rada: prof. J. Císař (předseda), L. Lázňovská, J. Lhotská,
A. Exnarová, J. Brixí, J. Brůček, F. Mikeš, I. Samotný, V. Hulec,
J. Hraše, J. Kodeš
Grafická úprava: Jana Marešová
Adresa redakce: 100 00 Praha 10, Mrštíkova 23, telefon: 781 48 23

Potřeba komunikace

Nehodlám se zabývat divadlem jako zvláštním druhem komunikace ani systémy, které si pro ni vytvořilo. Jde mi o komunikaci uvnitř amatérského divadla jako společenství sui generis. Zdá se mi totiž, že nefunguje, nebo mírně řečeno funguje s problémy. Soudím tak podle několika vyjádření, která jsem si přečetla.

Chci být velmi konkrétní. V AS 2/94 v článku nazvaném „Divadelní sci-fi?“ se Radek Šrut zmiňuje o svém záměru uspořádat ve Svitavách mezinárodní divadelní přehlídku. Idea samotná se mi líbí. Přehlídka není nikdy dost, byť jsme v jejich počtu určitě na evropskou, pravděpodobně i na světovou medaili. Samozřejmě nic nebrání tomu, aby se nová přehlídka ujala a doplnila stávající škálu o zcela nový akcent. V žádném případě tedy nechci se záměrem samotným polemizovat. Trochu mě však rozčiluje, že přehlídka zejména nemá být Jiráskovým Hronovem. Pořadatelé ve Svitavách totiž nechtějí předkola, poroty, komise, hlavně žádné soutěžení. Hronovy se Radkovi nezamlouvají proto, že „na představení Jiráskových Hronovů chodí lidé, kteří do divadla nezajdou, jak je rok dlouhý. Když festival nebo žatva – jak se krásně říká – začne, řekne taťka doma: poď mamó, pudem do divadla zase jednou, hrajou Lucernu. A mama na sebe navleče svý šaty z mládí a jdou do divadla na Lucernu. Zatleskají, snad si i zdírnou, a jdou spát...“ Radek patrně vůbec netuší, jak se rodí program JH. Neví, že nemá (ani nemůže mít) předkola, nemá porotu a o nějakém soutěžení nemůže být ani řeč. Copak spolu může soutěžit dětské divadlo a loutkové divadlo? Program sestaví skupina odborníků a zástupců divadelních organizací z menší části na základě divadelních přehlídek jednotlivých druhů divadla, z větší části z toho, co se urodilo v sezóně a z mezinárodních nabídek. Návštěvníci JH – se sjíždějí z celé republiky. Za týden se jich vystřídá kolem tisíce. Hronovské mamky a taťkové jsou mezi nimi v menšině. Převážují zájemci o divadlo a ama-

téři samotní. K radosti organizátorů mezi nimi přibývá mladých lidí. Že to vše ale Radek netuší, není jeho chyba. Je to chyba všech pořadatelů Hronova.

Ostatně Radek není sám. Takový matador amatérského divadla a člen Volného sdružení východočeských amatérských divadelníků (jeden z pořadatelů JH) vyslovuje v bulletinu přehlídky ve Vysokém n. J. názor, že nikoliv stát, ale sdružení spolků by mělo pořádat Hronov a ostatní přehlídky amatérského divadla. – Milý Sašo, dovol, abych Ti připomněla, že nikoliv stát (popř. jeho příspěvková organizace IPOS ARTAMA) pořádá nejen JH, ale i Třebíč, Vysoké n. J., Šrámkův Písek. Nepořádá je, ani neplatí. Přispívá na jejich odborný program, tj. na poměřování umělecké tvorby. Menšinu z nich (dosud Hronov, FEMAD, loutkářskou Chrudim a Popelku) sice vyhláší, avšak tento akt je spíše záštitou, jak ji známe ze zahraničí. Další přehlídky vyhláší jiný subjekt – Třebíč město, Vysoké SČDO atd. Hronov podle statutu „pořádá město Hronov ve spolupráci se zájmovými divadelními organizacemi v Čechách a na Moravě a odbornou institucí IPOS ARTAMA“. Na přehlídku IPOS částkou cca 150 tis. Kč, dalších cca 600 tis. Kč jsou sponzorské a místní příspěvky. Největší příspěvek poskytla v roce 1993 Česká spořitelna cca 300 tis. Kč. O koncepci Hronova rozhoduje každoročně festivalový výbor, v němž jsou zastoupeny všechny subjekty. Při hlasování má každý z nich včetně MK ČR a IPOS jeden hlas. Nepořádají-li tedy spolky Hronov, pak už opravdu nevíme. Nezlob se, Sašo, ale trochu mám pocit, že kopeme do otevřených dveří a voláme po demokracii tam, kde už dávno funguje.

Neměla jsem v úmyslu poučovat. Cítila jsem pouze morální povinnost splnit svůj díl odpovědnosti vůči veřejnosti. Zároveň k tomu vyzývám i všechny amatérské spolky. Přátelé, nevydáváme patrně jasné a srozumitelné signály.

Lenka Láznovská

Jak na ruském kole

Někdy se podaří, že přehlídka divadelních inscenací, a může to být jak na té nejnižší, tak i na té nejvyšší úrovni, je pěkná otrava. Šedivá představení bez chuti, vůně a zápachu se plouží po jevišti, slušně vychovaný český divák tiše spí a já s pochopením vzpomínám na sen spisovatele a humoristy Pavla Boška, který už před patnácti lety toužil marně po přehlídce, kde by byli soubory, porotci, diskuse, zkrátka všechno, jak má být, ale ani jedno představení. Na Pražské přehlídce amatérských divadelních představení pro dospělé jich bylo devět, ale otrava to nebyla. Rozdíly byly značné, ve všem, v žánru, ve výběru, v úrovni, až si člověk připadal jak na ruském kole – jednou nahoře, jednou dole, jednou vepředu, jednou vzadu. Přehlídka se konala 11. a 12. března 1994 na Zbraslavi v Divadle J. Kašky a 26. března v pražském divadle Radar. Myslím, že by si tentokrát Pavel Bošek nestěžoval, kdyby už nebyl čtrnáct let mrtev, a že by mu hned první představení káplo do noty. Nebývá totiž zvykem zahájit vážnou uměleckou akci PRVNÍM SETKÁNÍM INICIATIVY BLBEJCH.

Členové pražského souboru MÁJ – M. Toušová, M. Weigrichová, J. Bandasová, D. Bouška, V. Šíma, J. Cinkeis, J. Šebesta, R. Procházka a P. Egrt u iniciativně spojili své síly herecké a pěvecké, ale i autorské (D. Bouška a J. Cinkeis), režijní (P. Egrt) a hudební (V. Šíma), aby „humorně laděnou formou“ seznámili diváka s potřebou založit spolek, který nám zatím chybí přesto, že má naději být jedním z nejpočetnějších, totiž spolek na ochranu a rozkvet blbosti. Za tím účelem vytvořený program má několik částí. Tou první je ustavující schůze, v níž je načrtnuto směřování spolku, zvolen vůdce, představen host z Mongolska, poskytnut rozhovor sdělovacím prostředkům a vyloučením málo blbých vetřelců. Druhou část tvoří kulturní program pro

zábavu i poučení. Ve scénických obrazech se tu předvádí jednak blbost zjevná i skrytá, ovšem vždy užitečná, navíc divákovi přiblížená tu stručným, tu obsáhlejším výkladem, aby věděl, co si má myslet, jednak burza novinek na pomoc věrným manželkám. Program končí písní, která vyjadřuje hrdost na blbost. Zdá se, že iniciativa zakladatelů paroduje bouřlivý rozkvet našeho spolkového i stranického života, aby získala příležitost dělat si z lidské blbosti legraci. Také této příležitosti ze všech svých sil využívá, většinou se zdarem, a potvrzuje naději, že navzdory všem převratným společenským proměnám český smysl pro humor ještě nevymřel.

Druhé představení byla inscenace DIVADLA EXCELSIOR DCERA SYNA LOVCE MEDVĚDŮ aneb PŘELÍČENÍ (v kosmetickém slova smyslu). Jak se praví v poznámce autora Jiřího Hladkého, vznikla tato hra už v polovině 80. let a volně navazovala na známé klauniády dvojice Bodnár-Hladký, později Jiřík-Hladký, Směj se paňáco, Souboj s Hamletem a Čínský vlk. Po řadě připomínek byla hra v roce 1987 zakázána. Autor a zároveň její nynější režisér hru později přepracoval, zkrátil a dal k dispozici mladé generaci Divadla Excelsior. Jde vlastně o čtyři klauniády: Poprava Josefa K., Strakonický dudák, Othello, mouřenín benátský a Dcera syna lovce medvědů. Přes evidentní snahu souboru, úspěch se nedostavil. Někam se vloudila chybička, ale kam? Do divadelní hry, nebo do způsobu její interpretace? Mladá generace Excelsioru je herecky málo zkušená a navíc typově neodpovídá onomu druhu humoru, který byl charakteristický pro dvojici Hladký-Bodnár či Hladký-Jiřík. Svůj podíl viny na rozvleklosti představení, na rozmazanosti point a na neurčitosti gestiky herců i jejich slovního projevu má jistě herecká nezkušenost, ale co když je hra, byť přepracovaná, ale přece jen psaná na tělo dost osobitým interpretům, nepřenositelná na jiné interprety? Je těžké odpovědět na tuto otázku prostě proto, že

Regionální přehlídky

KUKÁTKEM AS

se zatím nedá odhadnout, jak rychle se současní členové souboru dokáží zbavit svých začátečnických nedostatků. Zatím, ať se snaží sebevíc (P. Bořkovec, V. Schuster, J. Stöckl, D. Macháček, J. Uher, Z. Hanáková, E. Georgieva, J. Weinerová a G. Angelová), humor se nekoná a v hledišti vládne nuda.

Třetí představení patřilo souboru ČTYŘLABUŤ Praha, který uvedl pořad z tvorby americké autorky Diany di Prima, patřící ke generaci poválečných beatníků. Jmenuje se NOČNÍ MŮRY a je složen z krátkých výpovědí jednotlivců, většinou dívek, provokujících svým chováním a neuznávajících společenské konvence své doby. V úpravě a režii Petra Zemana jsou tyto výpovědi inscenovány v jednoduše scénograficky řešeném prostoru s měnícími se kostýmy interpretů, většinou jako divadelní scény s využitím dialogů – pokud je autorka napsala, a pokud ne, tak s postavou vypravěče, komentujícího autorčiným textem dění v hracím prostoru. Celé představení působí jako kombinace divadla a uměleckého přednesu. Je to pokus rozhodně zajímavý. Poskytuje divákovi vedle vjemu sluchového i vjem zrakový a tím poutá daleko silněji jeho pozornost. Ukazuje se ale, že soubor je zatím málo vybaven potřebnými dovednostmi i fantazií, aby neupadal do pouhé ilustrace předlohy. Také vinou lajdácké dikce interpretů a překotnému tempu řeči uniká obsahové sdělení mluveného projevu. To jsou ale nedostatky s trochou péle odstranitelné. Těžší bude nalézání oné metaforické jevištní podoby zvolené literární předlohy. Ale snad se to v budoucnu podaří i Monice Homolové, Gabriele Berkové, Radce Krčilové, Petru Čivernému, Michalu Nejedlovi i Jindrovi Havránkovi a také režisérovi Petru Zemanovi.

Při čtvrtém představení přehlídky došlo k nešťastnému nedorozumění, ani psát se o tom

nechce, protože to byla smutná ukázka marného boje. Herci křičeli, kouleli očima, přehrávali a obrazně řečeno trhali kulisy, třebaže jich, tedy těch kulis, bylo na jevišti nepatrně. Úporně vyráběli humor a čím víc se snažili, čím víc přidávali, ba přímo v humoru šlapali, tím to bylo horší. A při tom to byli dobří herci, jak dokázali v jiných inscenacích, např. L. Jiřík a R. Nechutová v Ionescově Lekci a v Čapkově Dračí pohádce či T. Viček v Dračí pohádce. Vysvětlení těchto nepatříčností bylo prosté a poučné. Představení hry starých českých loutkářů DON ŠAJN (svůdník žen Don Juan) bylo nastudováno a hráno v přírodních divadlech ve stylu jarmarečnického divadla. Jenže jeviště zbraslavského divadla je malé a nadsazené výrazové prostředky nutné u divadla hraného v hluku ulice či jarmarku, kde lidé stále přicházejí a odcházejí, působilo na diváka přehnaně. Místo smíchu vládlo v hledišti

mlčení. Zpětná vazba mezi divákem a herci nevznikla, protože diváci se naježili proti hercům a bylo po legraci. Místo ní vládla na jevišti křeč, posunčina a zoufalství. A z toho poučení mějme, že se to může stát každému z nás, jestliže nedokážeme koordinovat výrazové prostředky s prostorem a prostředím, v němž hrajeme.

Jako páté představení přehlídky uvedl divadelní soubor TETA komedii Miloslava Horníčka LOUKA PRO DVA v režii Irmu Nohejlové, v kostýmech Ladislavy Zsemberiové a s hudbou Michala Koláře. Zdá se, že M. Horníček se stal kmenovým autorem souboru. Na loňské přehlídce uvedl soubor TETA Horníčkovu komedii DVA MUŽI VŠACHU. Ve srovnání s Loukou pro dva jsou Dva muži v šachu předlohou mnohem divadelnější než poněkud přefilozofovaná Louka pro dva. Její statická mnohomluvnost je v Horníčkově podání asi roztomilá, ale kaž-

dému jinému herci podráždí nohy, a tak nezbyvá, než škrtat a škrtat. Režie škrkala málo a málo dbala na vybudování dramatických situací, ale věnovala zřejmě péči úrovni mluveného slova. Mnich Michala Koláře i Král Petra Lněničky mají v tomto směru velmi slušné výsledky. Horší je to u Rádce Vladimíra Sekery, který je na štíru s významovými důrazy ve větě. Královna Ladislavy Zsemberiové dělá zřejmě své první kroky na jevišti, a tak není divu, že její výrazové prostředky, zvláště jevištní řeč, mají řadu začátečnických nedostatků. Když už se v inscenaci víc mluví a málo jedná, bylo by třeba věnovat pozornost plastičtějšímu významovému zpracování obsahové stránky slovního sdělení a odstranění stereotypu, který v mluveném projevu vzniká, když nerozlišujeme hlavní od vedlejšího a všechno je stejně důležité.

Soubor ZHASNUTO je středoškolský dramatický soubor IDM MŠMT ČS. Na přehlídce uvedl vlastní úpravu povídky E. A. Poea Maska červené smrti pod názvem PRINC A SMRT. Příběh Prince, kterého si Smrt našla i přesto, že se odstěhoval

Divadlo Excelsior – Dcera syna lovce medvědů aneb Přelíčení (Pražská přehlídka '94) Foto: P. Štoll

se svými přáteli v době moru za vysoké zdi odlehleho kláštera a dal přednost životním radovánkám před starostí o své morem vymírající království, je režisérem Jakubem Hulákem a souborem inscenován jako scénické stínové divadlo s použitím více světelných zdrojů i barevných vpředu i vzadu jeviště. Nejde o objevení nové inscenační techniky, amatérský soubor Paraple pracoval touto technikou už před patnácti lety. Už tenkrát se ukázalo, že jde o způsob emotivně velmi působivý, ale zároveň technicky velmi náročný. I po stránce zvukové není představení jednoduché. Herecký slovní projev se tu střídá či prolíná s hudbou (Art of Noise, Talking Heads, Mch Baud, M. Kocáb, M. Pavlíček, R. Jiřša) a zvuky z technického zdroje. A tak sehlání techniky může přivodit nezdar celého představení. Na Zbraslavi měl soubor ZHASNUTO smůlu. Prostor jeviště byl stísněný, takže docházelo k technickým nepřesnostem, pozdní příchody diváků do hlediště rušily světlem na chodbě nutnou tmou v sále a nakonec sehlala zvuková aparatura, takže před závěrem představení zmizela dlouhá pauza, než se podařilo přivést aparaturu do chodu. Zkrátka, byl to nervák. Vinou těchto, souborem nezaviněných, nedostatků bylo představení až do příchodu Smrti do Princovy společnosti těžko čitelné. Potom se situace zlepšila, např. při maškarním plese byla jasně patrná nápaditost ve výtvarném řešení mizanscén a čitelná příběhová linie. Až zase na závěru představení se podepsal výpadek aparatury. Jen lajdácká jevištní řeč v první polovině představení nešla na vrub technice, ale souboru.

Sedmé představení Pražské přehlídky byla inscenace jednoaktové absurdní grotesky francouzského dramatika Eugena Ionesca LEKCE. V nastudování divadelního souboru MINARET Praha, v režii Hung Tran Quang a ve výpravě Vladimíra Nývltů hráli L. Jiřík, R. Nechutová a I. Cochlarová. Měříme-li výsledný tvar inscenace mírou obtížnosti úkolu inscenovat hru jednoho z hlavních představitelů

světového divadla absurdity na amatérské bázi, pak je nezbytné konstatovat, že výsledek je po všech stránkách mimořádně zdařilý. To se týká jak pochopení charakteristických rysů tohoto druhu divadla, tak stránky režijní, výtvarné a v neposlední řadě herecké. Tentokrát jsme se ocitli na ruském kole na jeho nejvyšším bodě.

Osmým představením Pražské přehlídky, tentokrát už ne na Zbraslavi, ale v pražském Radaru, byla pohádka Jany Polívkové, napsaná na motivy Jamese Thurbera TRÍNÁCTERY HODINY. V režii Jany Polívkové ji nastudoval Divadelní shluk DOVEJVRTKY DDM Praha 7. Hudbu a písně napsal Martin Ryšavý, scéna je dílem Radky Velebilové, kostýmy vyrobil kolektiv souboru, šerm aranžoval Alexandr Romaniuk, technicky spolupracovali Václav Drahotínský a Vladimír Kraus, text sledovala Kristina Radková. Popravdě řečeno, sledovat představení a pochopit, o č vlastně jde, byla dřina, protože jeho sdělnost pro diváka je zamlžována řadou překážek. Některé z nich má asi také na svědomí malý prostor jeviště v Radaru a jeho chudý světelný park. Najít herce na jevišti nebylo tak snadné, množství všelijakých závěsů, jejichž cípy provázely i odchody herců ze sálu, znesnadňovalo orientaci a znemožnilo existenci jakékoliv jevištní dramatické situace, protože tu nebyl pro ni prostor. I špatně navšvicená scéna se podepsala na této nepřehlednosti. Nekoná-li se dramatická situace, je divák odkázan na mluvené slovo. Ale tady byla potíž zase v tom, že obsahové sdělení bylo znesnadněno jakousi manýrou herců, nebo snad na přání režiséry?, thrat logické celky v mluveném projevu nepochopitelnými paузami, v některých případech i špatnými významovými důrazy ve větě. U dobrého autora bývá to nejdůležitější naznačeno už v názvu. Ale tady zklamala i tato zkušenost. Proč se pohádka jmenuje TRÍNÁCTERY HODINY se divák nedozvěděl. První polovinu představení jsem protápala a teprve od druhé poloviny jsem si vydedukovala některá

dějová fakta z chování, gestiky a křiku zloduha Vévody O. T. Volejníka, sem tam jsem něco pochytila od hodného Prince A. Romaniuka (nebo to byl M. Ryšavý?) a u ostatních jsem vytušila, že by to nemuseli být špatní herci, kdyby nepropadali jakési nepochopitelné expresi. Je ovšem třeba připustit, že vada byla na mém přijímači a že jsem se do spodních partií ruského kola dostala vlastní vinou.

Pro úplnost je třeba připomenout, že na přehlídce vystoupil jako host soubor RÁDOBY-DIVADLA z Klapů s inscenací hry L. Valeše HORY SE PŘIPRAVUJÍ K PORODU, NA SVĚT PŘIJDE MALÁ ŠEDÁ MYŠ. Její úroveň byla velmi pěkná.

A nakonec díky všem, kdo hráli, pořádali a organizovali. A taky díky, že to nebyla otrava.

Jarmila Černíková

Pokračování Pražské přehlídky inscenací pro děti a mládež

ODPOLEDNE TŘETÍ

Pražská přehlídka inscenací pro děti a mládež, sál Kulturního domu Solidarita v Praze 10, neděle 6. března 1994, 14.30 odp. Amatérský divadelní shluk DOVEJVRTKY při DDM Praha 7

MILEŠOVSKÁ POHÁDKA Josefa Hejny, který je zároveň i režisérem představení, napsaná s použitím motivů z pohádek Jana Drdy. Ve scéně K. Staňkové, v kostýmech J. Kobesové a M. Karabello, za hudební režie V. Drahotínského a za pohybové spolupráce G. Kubaňové hráli, zpívali a tančili V. Drahotínský, R. Tesárková, E. Červínková, I. Novotný, M. Krbová, L. Horký, K. Radková, T. Polák, A. Kočová, P. Znamenáček a E. Petrášková. Písně vybral a hudebně spolupracoval Jiří Pospíšil.

V sále teplo, malých dětí s rodiči víc než posledně.

Soustředěná pozornost diváků od počátku představení dlouho nevydržela, zájem publika ochaboval a oživil jen když se na jevišti něco dělo, jenže se toho dělo málo. Děla se pěkná

hudební stránka, např. houslová sóla, pěkný sólový (V. Drahotínský) i sborový zpěv pěkných písniček, děly se i pěkné tance a zdařilá manipulace s dlouhými barevnými stuhami mezi obrazy. Mezi tímto děním probíhal příběh pohádky, autorem zpracovaný jako veršované epické vyprávění v dialozích, kde se o dramatických situacích vypráví ex post. Odehrávají se totiž mimo jeviště v čase přestaveb. A tak místo abychom viděli, jak hrdina příběhu František krade v nepřátelském táboře na generálův příkaz nepříteli prapor a na přání krásné generálovny dcery prsten a zlatý tulipán, což by nás dozajista zajímalo, vidíme onu zdařilou manipulaci se stuhami, jejíž souvislost s Františkovým konáním nám zůstává utajena. Je samozřejmě možné realizovat na jevišti epické vyprávění, které klade hlavní důraz na slovo. To ovšem předpokládá, že mluvené slovo bude slyšitelné a srozumitelné. Mladý a sympatický soubor se skládá většinou ze začínajících herců, kteří ještě neměli čas osvojit si základy jevištní řeči. Výjimku tvoří R. Tesárková a představitel Generála. Nejbolavější je tento nedostatek u V. Drahotínského, který hraje hlavního hrdinu příběhu. Režie koncipuje inscenaci jako divadlo na divadle, alespoň začátek přestavby i konec představení by to dosvědčovaly. Vyplývá z toho jistá výhoda, zvláště pokud jde o scénografii, že na scéně obstojí jen náznak dekorací, zcela v duchu chudého divadla. Režisér i scénografka toho využili, jen neměli zapomenout, že i v takovém případě se není možno vyhnout významotvornému členění jevištního prostoru. Jinak zůstane nezkušený herec vyzbrojen pouze vědomím, kudy má na jeviště přijít a kudy odejít. Celá oblast vztahů mezi dramatickými postavami by mohla být jasnější z jejich jednání a chování, když už je slovní sdělení tak nedokonalé. Každý začátek je těžký, zvláště pak, když se těch nezkušeností sejde víc najednou – jak u herců, tak u autora i u režiséra. V takové situaci těžko jeden druhému pomůže, když má sám svých starostí až nad hlavu. Všechno by bylo lehčí, kdyby alespoň jeden z těch tří byl zkušenější.

ODPOLEDNE ČTVRTÉ

Pražská přehlídka inscenací pro děti a mládež, sál Kulturního domu Solidarita v Praze 10, neděle 13. března 1994, 14.30 odp.
Divadelní soubor SUMUS Praha 6
 Karel Čapek – **DRAČÍ POHÁDKA** – v dramatině Věry Maškové a v režii kolektivu souboru – jméno scénografa či scénografky se nepodařilo vypátrat.

V sále teplo jako posledně a malých dětí s rodiči taky asi jako posledně. A představení? Škoda, že bylo tak krátké, trvalo jen něco málo přes půl hodiny, ale co všechno se za tu dobu událo! Udál se především dobrý nápad, vybrat z pohádek Karla Čapka druhou část Velké pohádky policejní, totiž vyprávění strážníka Choděry o sani z Vojtěšské ulice. Udál se dále inteligentní jevištní převod literární předlohy, který respektuje Čapkův jazyk i humor, neplytvá slovem a dává příležitost k jevištním akcím. Udál se režijně přehledně a jak se dnes říká akčně zpracovaný příběh o nalezení vejce, z něhož se na policejním komisařství vyklubala tříhlavá – u Karla Čapka sedmihlavá – saň – mládě Amina, hravá i žravá a nezkušená a díky své výjimečnosti vystavená nástrahám lidské společnosti. Její nálezce, strážník Trutina a milovník zvířat, se jí ujal a neopustil ji, ani když kvůli ní přišel o peníze, byt i zaměstnání. Jak už to v pohádkách bývá, byl za to odměněn. Každá láska totiž vysvobozuje lidi i zvířata ze zakletí a ta jeho láska k němě tvář vysvobodila princeznu Aminu, která byla pro svou pýchu a zlost zakletá v saň. Děti sledovaly celý ten příběh s velkou pozorností, bylo pořád na co se dívat, akce sledovala akci, kulisy tu kromě stolu a židle nebyly, ale byla tu legrace a nápadité kostýmy, především ten saní. Díky jim se ani nepoznalo, že kromě R. Nechutové (Saň) a T. Vlčka (strážník Trutina), odehrály ostatní dvě herečky – I. Cochlarová a I. Hurychová a ostatní dva herci L. Jiřík a J. Hynk dalších osm rolí (Strážmistra, Antouška, Poslůčka, Šaška v cirkuse, Ředitelku cirkusu, Domovníci, Paní z nalezince i Paní z ochrany zvířat). A odehráli je dobře, s temperamentem, se smyslem pro humor i na dobré řemeslné úrovni. Po zásluze jim na konci spokojení diváci zatlaskali. A kdyby ty tři saní hlavy

měly ještě výraznější oči, a kdyby proces sbližování Saně a strážníka Trutiny byl ještě více rozveden, a kdyby cirkusové číslo bylo bohatší, a kdyby tak proměna Saně v Princeznu byla pomalejší a napínavější, plácali by diváci ještě víc. I humorofilní rodiče v hledišti by si při tom Saním „sryptýzu“ přišli na své a šetrní rodiče by nemohli žehrat na krátkost představení, protože splněním oněch čtyř „kdyby“ by se představení prodloužilo o dalších patnáct minut akcí.

ODPOLEDNE PÁTÉ

Pražská přehlídka inscenací pro děti a mládež, sál Kulturního domu Solidarita v Praze 10, neděle 20. března 1994, 14.30 odp.
DIVADÉLKO NA PERONĚ při DDM Praha 8

Pohádku J. Pustky a K. Polocha **KRÁLOVSTVÍ PRO ŠAŠKA VAŠKA** v režii Tomáše Krauchera má **DIVADÉLKO NA PERONĚ** na repertoáru už několik let. Pohádka a představitel Šaška Vaška – Tomáš Kraucher – zůstali po tu dobu stejní, zbývající herecké obsazení se změnilo, zkušenější herce vystřídali herci většinou mladí a nezkušení. Základní kontury jednoduchého pohádkového příběhu tím tolik neutrpěly: že chytrý Vašek, šašek krále Augustina zamilovaný do královny dcery, zachrání princeznu před sňatkem s hloupým synem sousedního krále Bedřicha, je celkem čitelné. Je to dáno také tím, že příběh žene dopředu herecky zkušenější představitel Šaška Vaška. Ostatní se snaží, ale jejich statečný zápas s jevištní mluvou, jevištním pohybem, charakteristikou dramatické postavy i jejím průběžným jednáním není zatím korunován úspěchem. Při prvních krocích na jevišti už to tak bývá, že si herec přináší ze svého civilního života na jeviště řadu návyků, které do umělé vytvořené skutečnosti divadla nepatří, např. lajdácká dikce, nekoordinovanost pohybů, neznalost výrazových prostředků jak odlišit hlavní od vedlejšího, nedostatek zkušeností jak překonat trému, jak vést dialog, jak vytvořit proces jednání, jak cítit prostor, jak budovat kontakt s divákem atd. Na tom ovšem není nic divného, žádný učený z nebe nespadl a těžko spadne. Odstranit tyto ne-

dostatky je otázka času a vůle přiznat a odstranit vlastní chyby. Je to užitečné nejen pro divadlo, ale i pro život vůbec.

Tohle banální „moudro“ platí vlastně tu více, tu méně, pro každý soubor, který na letošní Pražské přehlídce inscenací pro děti a mládež vystoupil: u souboru MÁJ by to chtělo trochu víc fantazie při zveřejňování hlavního problému hry, u **DIVADLA BEZ NÁZVU** šťastnější ruku při výběru divadelní hry, u souboru **SUMUS** méně spěchu při časování vývoje dramatické situace, u shluku **DOVEJVRTKY** a u **DIVADÉLKA NA PERONĚ** zvládnout základy herecké abecedy. Vědomě uvádím u každého souboru jen jeden úkol, ten, který se na letošní přehlídce ukázal jako hlavní. Zkušenost nás učí, i když nejsme myslivci, že honit více zájců najednou znamená uštvat se a nechytit žádného.

Na závěr ještě něco důležitějšího: poděkování všem zúčastněným souborům i pořadatelům – Městské knihovně, regionálnímu středisku ZUČ, Amatérské divadelní asociaci – pražskému regionu a divadlu Solidarita – za to, že umožnili konání i zdárný průběh přehlídky, i když zajisté tušili, že na ní miliony nevydělají. Díky i starostce m. č. Prahy 10 MUDr. Stanislavě Dandové za převzetí záštity nad touto přehlídkou.

Jarmila Černíková

P.S.: I tentokrát bylo v sále teplo, ale malých dětí s rodiči bylo méně než posledně. Začalo jaro.

„BRNĚNSKÉ KOLO“ V POHYBU

Jednou z prvních letošních soutěží zájmových uměleckých aktivit jižní Moravy byl již 17. ročník Brněnského kola, pořádaný zdejšími Kulturním a informačním centrem a organizovaný Dr. Šárkou Tryhukovou. Představuje nyní vlastně jedinou možnost konfrontace výkonů mládeže v oborech slovesných, hudebních (hra na hudební nástroje, zpěv lidových, umělých a populárních písní sólově, ve dvojicích a sborově) a výtvarných (kresba, malba, grafika, kombinované techniky, užité umění, textilní tvorba, fotografie). V návaznosti na dlouholetou tradici víceoborové učňovské akce se už čtvrtým

rokem bez jakéhokoli dalšího omezení otevřelo pro všechnu mládež věkové hranice 14-20 let. V posledních letech se oborový rejstřík poněkud obměňoval, v naprosté většině disciplín však šlo o akci nepostupovou. Letos se jí zúčastnilo celkem přes tři sta mladých.

Soutěž ve slovesných oborech měla i svou autorskou literární sekci, jejíž vítězné práce shrne zvláštní sborníček. V kategorii poezie zvítězil Pavel Drábek před Davidem Drozdem, Davidem Kernem a Jitkou Suchánkovou, v próze Marie Pospíšilová před Pavlem Drábkem a Evou Cicvářkovou. Její těžší však autoři cizí a dokonce ani vlastní tvorba. Úroveň přednesu byla dosti kolísavá – od mechanického školáckého odříkávání po vyhraněně osobitý interpretační vklad. Ve více obsazené juniorské kategorii (do 17 let) rozhodnula odborná porota nejvýše výkon Vlastimila Játího z Divák (L. Ferlinghetti: Šéf odcizení) před studentem knihovnické školy Přemyslem Hniličkou (K. Čapek: Čtená zkouška) a gymnazistkou ze Zastávky Hanou Nejezchlebovou (montáž básní S. Cuboie). Čestné uznání převzaly Helena Dvořáková a Zuzana Juřenová. O poznání lepší úroveň měla početně méně zastoupená kategorie druhá (17-18 let). První místo náleželo gymnazistce z Elgartovy ulice Pavle Rackové (G. Apollinaire: Lorelei) před budoucími knihovnicemi Hanou Trumpešovou (Čapkova povídka Zločin v chalupě) a Michaelou Hlavenkovou (Šiktancova Modlitba); čestné uznání získali Jaroslava Burešová a Radek Ryšavý. Jmenovaní recitátoři postoupili do regionálního kola WP, jednotlivé výkony porota závěrem konkrétně rozebrala.

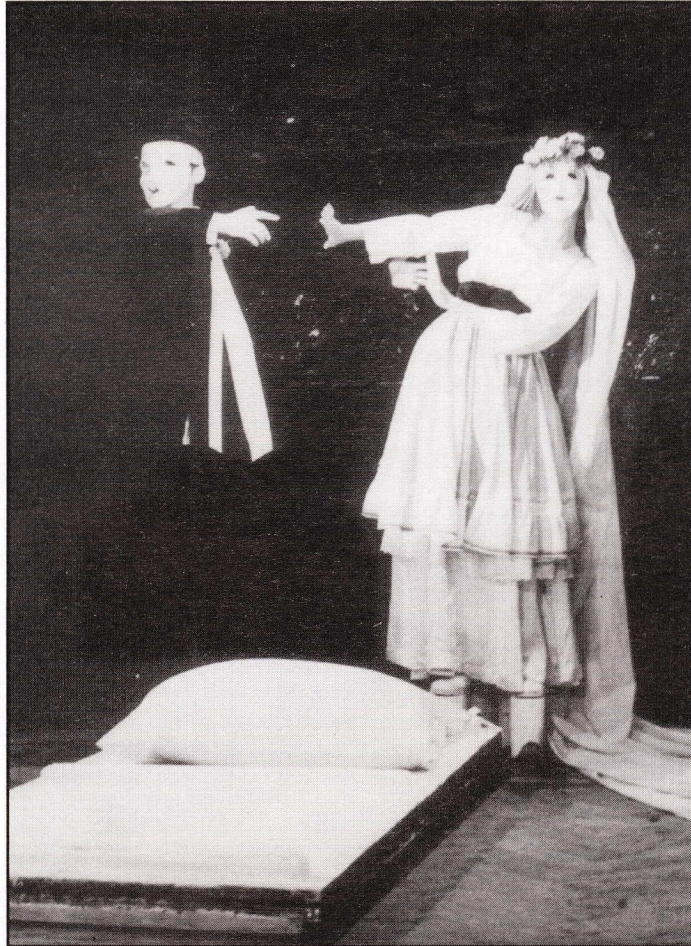
Naprostým zklamáním byla tentokrát soutěž divadelních a recitačních kolektivů, která v minulých letech přinesla nejen zajímavý jevištní pokus. Dvojice L. Pilbauera a H. Pisingerova z SOU Spoje se spokojila s nepůvodním estrádním dialogem, dívčí skupina Kampanely předvedla své krátké nekomunikativní vystoupení našťastí takřka potmě.

Zatímco donedávna byly jižní Morava i samotné město Brno právem pokládány za region, v němž se výjimečně daří zejména experimentujícím tendencím autorského divadla, v současné době zavládl v této sféře zřetelný útlum. Soustavněji pracující soubory bychom spočítali zhruba na prstech jedné ruky: většina renomovaných kolektivů přestala vyvíjet pravidelnou aktivitu nebo se zcela rozpadla.

Sympatickým pokusem „zmapovat terén“ byla letošní jarní akce brněnského Klubu Leitnerova, vedeného Julíí Blažkovou. Díky jeho obětavosti tu proběhla jednodenní přehlídka netradičního amatérského divadla „Brno 1994“. Organizačně se na ní podílel také oblastní výbor SČDO, finančně přispěl odbor kultury brněnského Magistrátu. Odborná porota v čele s Dr. Zdeňkem Čecháčkem všechna přihlášená představení veřejně zhodnotila, a to s ohledem na možnost postupu na červnový národní festival Šrámkův Písek.

První vystoupil kolektiv Pro100r, vedený bývalým členem loutkového divadla Radost Akramem Staňkem. Soubor, v němž jsou zastoupeni mladí lidé rozličných povolání (od studentů a pedagogů po redaktora nebo pekaře), vznikl asi před sedmi lety. Postupně nastudoval např. Brechtovu protiměšťáckou grotesku Svatba, Majakovského satiru Štěníce, Rózewiczovu hru Naše malá stabilizace nebo Bornovu adaptaci avantgardních próz Borise Viana, nazvanou Střemhlav. Nikdy se nespokojoval trpným jevištním přepisem zvolených předloh, ale naopak od nich vnášel v textové i scénické rovině autorský vklad. Malé štěstí má však Pro100r na možnost získat trvalé působiště; nejprve vystupoval v židnickém kulturním středisku, jistý čas v suterénu tamního chrámu Spasitele a nyní je opět bez stabilního přístřeší; někdy hostuje mimo Brno, čas od času mu poskytně azyl Kabinet múz, s jehož HaDivadlem má nejeden společný rys.

SETKÁNÍ autorských divadel

Studio Dům: „Svatby“ Foto: Archiv autora

Zatím poslední premiérou houževnaté party je původní text s názvem Lák, kde kolektivní scénář vytvořili „členové a přátelé divadla dle vlastních prožitků a snů z let 1951-1992“. Inscenace Láku, rodící se zřejmě ve společných improvizacích, nemá souvislou dějovou linku. Ve stísněném prostoru, vymezeném pohyblivými černými panely a ponořeném až příliš často do nezřetelné polotemnoty (výprava Milan Popelka), defiluje před námi tříšť výseků skutečnosti, zjevně vycházející z osobních zkušeností samotných aktérů. Nabízeny jsou výjevy z rodinného života otce (Marcel Mezuláník), posléze umírající matky (Hana Pospěchová)

a dcery (autorka kostýmních návrhů Radmila Javorková), klukovské představy o pomstě na neoblíbené učitelce (Monika Ondrová nebo Jitka Vlková), trampský výlet, setkání s fyzickými obtížemi stáří a smrti (vnuk Oldřicha Pecháčka) atp. Ozve se rovněž téma emigrace, která vede k vzájemnému odcizení s partnerem (Daniel Zásněta). Podivní hrdinové, bez naděje namočení do „láku“ fatalitních let, spíše symboly určitých postojů nežli individualizované charaktery, setkávají se nikoli podle logiky každodenní reality, ale po neprobádaných zákonech snu. S výhradou temporytmických prodlev a hlavně poddimenzovaného svícení, kdy

i pozornému divákovi může lecjaký dílčí význam uniknout, vytváří režisér A. Staňek s pomocí výrazné hudby Marka Blatného a Tomáše Malíka místy dosti sugestivní pocitové divadlo vizí a mučivých obsesí, rezignující sice na plnou srozumitelnost celku, leč zároveň pracující s vizuální metaforou (do vertikály přenesený kuchyňský nábytek, hyperbolizovaný popelník), vracejícími se motivy (dětská stavebnice, anonymní dav s kufry), klasickými citáty (Král Oidipus, Hamlet, verše Jana Skácela) i gradací do působivého závěru. Bezpochyby hodně záleží na vnímání, nakořlík je schopen a ochoten identifikovat se svými emocemi a zážitky s mozaikovou strukturou Láku. Tímto sympatickým autorským nastudováním došel však Pro100r ve svém hledání vlastní jevištní poetiky zatím nejdále.

Druhý ze soutěžících souborů, nekonvenčně nazvaný Alibüstycké divadlo, začínal v internálním Klubu K 14, obětavě vedeném Josefem Zajíčkem, odkud se probojoval až do Studia Horizont na Lesné. Dva roky pracující parta středoškoláků a vysokoškoláků poprvé zaujala původní hrou Marka T. Horoščáka Tři muži v cimře (o kryse nemluvě) – epizodami ze společného soužití tří pitoreskních přátel, kterou projevila cit pro zvláštní žánr archaicky stylizované „cimrmanovské“ naivity a o níž jsme před časem v AS referovali.

Rok starou inscenaci „alegorického restitučního thrilleru“ U divokých Tonaků opět režíroval Lukáš Votava. Za vhodný textový podklad hodinové hříčky posloužila časopisecky otištěná povídka malíře Petra Kouby. Na jednoduché scéně, kde komentátorský Gogott (nepečlivě mluvící Tomáš Vedral) po způsobu kramářských produkcí obměňoval neumělé barevné malůvky, zobrazující paralelní, veršem tlumočený děj, nacházel se i Žebrák s harmonikou (Jiří Jagoš). Dominoval tu herecky spolehlivě zvládaný dialog dvou náhodných známých z hostince U viaduktu – rubust-

ně agresivnějšího Extragona (Petr Novák) a pasivnějšího, ušlápnutého Vladimíra (Jan R. Chlubný). Asociativně odvíjený rozhovor v duchu proslulé West Pocket revue točil se stále dokola kolem klobouků a místy pak probíhal takřka „o ničem“. Vedle beckettovských narážek se evidentně poučil na vančurovské plasticitě jazyka, dadaistickém smyslu pro nesmysl, Smočkově Podivném odpoledni dr. Zvonka Burkeho nebo na některých postupech Boleslava Polívky. Jevištním výsledkem našťestí nebyl interpretační guláš, ale temporytmicky sice poněkud nedopracovaná, avšak divácky vděčně přijímaná klauziáda, vtipná, paradoxní groteska, v níž se především vynalézavě využívalo rozličných možností jazykového a také gestického ozvláštňení situace napohled naprosto banální.

Nesporným uměleckým zážitkem se stalo následné vystoupení Studia Dům, které existuje asi tři roky při brněnském divadle Husa na provázku a sdružuje na čtyři desítky konkursem vybraných členů, většinou studentů středních nebo vysokých škol. Zakládající členka „Provázku“, režisérka Eva Tálská, dala mu do vínku na celou „sedmiletku“ rozvržený projekt s těžištěm v instruktivně a prakticky zaměřené vzdělávací složce. Sympatická parta se poprvé představila podkrovním pořadem při otevírání Domu pánů z Fanalu. Se svými kracemi ráda vystupuje pod širým nebem: již troje vánoce zpestřila biblickou betlémskou podívanou přímo v centru města, obohatila loňské loučení „Husy“ s Domem umění, snadno se zabydla na terasách Kapucínských zahrad nebo na trávníku lužáneckého parku a hostovala už také v zahraničí.

Baladický triptych, nazývaný nyní Svatby, nabízí vynalézavé variace na jedno z věčných témat umění – tragicky zmarněnou lásku. Jde o klasické látky lidového nebo pololidového původu, dvě moravské a jednu českou. V úvodním příběhu přiveze si umrlec svou dívku až na hřbitov. Prostřední demonstruje, jak

při první společné noci novomanžel odmítavou partnerku probodl. Poslední morytát vypráví o tom, kterak si podnikavá nevěsta jela pro mezitím již zastřeleného nápadníka a sama později skončila sebevraždou. Dramaturgicky i výrazovými prostředky čerpala E. Tálská z folklorní oblasti už v několika inscenacích Husy na provázku a pro vlastní jevištní chápání této sféry dokázala plně zaujmout i své nové svěřence. Všichni interpreti tvoří bíle oděný bosý chór, hrající na jednoduché nástroje. Protagonisté jednotlivých příběhů vystupují kolem variabilní dřevěné konstrukce ve výrazných maskách Jany Prekové. Všechny sekvence pak doprovázejí komentujícími texty dva pouťoví vyvolávači (Zdeněk Uličný, Pavla Dombrovská). Ve spolupráci se zkušeným skladatelem Milošem Štědrónem a choreografkou Alenou Ambrovou vytvořila režisérka souladnou a působivou kompozici, spolehlivě pracující s obřadně stylizovaným pohybem a gestem, lyrickou zkratkou, živými obrazy svařčanů, vlastnoručně zhotovenými loutkami, se vtíravými hudebními motivy a neodbytnými bubínkovými rytmy. Metaforické použití základních scénických prvků vykrytalizovalo v několik nápaditě imaginativních výjevů.

Přehlídka potvrdila, že starší inscenace Svatby má vyhraněný divadelní názor, dovede rychle a dynamicky budovat scénický prostor a vyvolat nenapodobitelnou rituálovou atmosféru, při burianovské syntetičnosti svých uplatněných složek a kolektivní ukázněnosti umožňuje uplatnit spontánní interpretační přínos všech účinkujících a znamená tudíž zřetelný vrchol

dosavadní činnosti „Studia“.

V závěru celého vydařeného dne vystoupil jako host jeden z členů poroty Petr Váša, a to s originálním programem fyzického básnictví. Umělec, který se s obdobnými večery představil na Leitnerově nebo v Kabinetu múz již několikrát (pořad Ještě pořád tady je naděje aj.), uplatnil tu opět mimořádný smysl pro hudební, rytmickou a pohybovou složku, když na prázdném pódiu vyluzoval rozličné citoslovecné shluky a zvuky, po způsobu futuristů nebo dadaistů segmentoval sporný text na refrénovitě se vracející elementy, využíval jazykových či eufonických hříček, dostával se do tranzu a svým „šamansky“ expresivním projevem místy dokázal zelektrizovat také obecenstvo.

Všechna soutěžní nastudování, byť vycházela z rozličných inspiračních zdrojů, prokázala velkou míru autorské i realizační poučenosti a osobitosti, zároveň však kumštýřské vyrovnanosti. Přes nevelký počet účastníků jsme tedy zaznamenali velmi dobrou kvalitativní úroveň přehlídky. Zdánlivě šalomounský verdikt poroty byl proto zcela oprávněný. Hlavní nominaci na ŠP si vybojovalo Studio Dům, k účasti na národním festivalu byly však právem doporučeny i zbylé dva kolektivy. Individuální ceny pak převzali autor hudby k inscenaci Lák Marek Blatný a člen Alibüstyckého dyvadla Petr Novák za svůj talentovaný herecký výkon. Vzhledem k úspěchu zahajovacího ročníku této brněnské minipřehlídky počítá vedení Klubu Leitnerova s obdobnou záslužnou akcí také za rok, a to pod názvem „Netradlo '95“.

Vít Závodský

Západočeské jaro divadelních ochotníků

Po dva březnové víkendy se západočeští divadelní ochotníci setkali na opačných koncích kraje na oblastních přehlídkách. Vyhlášovatel soutěžních přehlídek západočeský Svaz českých divadelních ochotníků spolu s plzeňským Kulturním střediskem ESPRIT a místními pořadateli vytvořili podmínky pro výběr inscenací na národní přehlídky v Třebíči a Písku.

Městské kulturní středisko v Horažďovicích otevřelo již po jedenácté svůj kulturní dům pro inscenace tzv. tradičního divadla. Před odbornou porotou vedenou Jiřím Hrašem byla uvedena tři soutěžní představení. Apokryf Františka Nepila NOC A SKÁLA karlovarského Děčka v režii Vlastimila Ondráčka přehlídku zahajoval. Vtipná konverzační forma závažného problému osobní svobody umožnila oběma protagonistům souboru, Jiřímu Hlávkoví a Petru Richterovi, rozehrát škálu svého umění. Jiří Hlávka, který s jemu vlastní fantazií a hravostí dokázal ztvárnit humanismus poustevníka Ivana, si oprávněně odvezl jednu ze tří cen udělených porotou a pořadateli za herecké výkony. Postava Knížete Bořivoje v podání Petra Richtera je nejsložitější postavou hry. V jeho nitru probíhá konflikt mezi odpovědností a svobodou, mezi arogancí a pokorou. Obsazení Petra Richtera do dvojrole knížete Bořivoje a jeho syna Vítislava soustřeďuje aktéra na postižení rozdílu mezi zralostí postavy druhé a mládím postavy první a ochuzuje myšlenkové zráním postav. Cenným příslibem je Jolanka v podání mladické Izabely Bencové. Dvorské scény mající dokumentovat vnitřní konflikt Bořivoje, jsou režisérem a výtvarníkem ztvárněny

loutkami omezujícími výrazový a pohybový rejstřík postav.

Vedoucí souboru a režisérka karlovarského Divadélka JEN TAK Okresní knihovny Majka Kotisová přivezla do Horažďovic vlastní adaptaci satirické komedie Ludvíka Aškenázyho C. K. STÁTNÍ ŽENICH pod názvem CIPAKOVÁNÍ ANEB VTEŘINU TICHÁ, PROSÍM. Inscenace je vystavěna s pozoruhodnou invencí, komediální jiskrou a kultivovanými prostředky. Představení vyvolává živou odezvu u obecnstva a je cenným příspěvkem k formování zdravého a nepokřiveného společenského vědomí. Ceny za režii a dramtizaci Majce Kotisové a za herecký výkon Katce Hykové byly korunovány hlavní cenou a nominací na národní přehlídce tradičního divadla v Třebíči. Zdvížený prst poroty položil režisérce a upravovateli textu otázku, jak dále, co bude pro soubor do budoucna užitečnější. Přibližovat autora hereckým možnostem členů mladého souboru či ve správné rozhodující chvíli vykročit směrem opačným.

Radnický divadelní soubor vycházející ze své dlouholeté tradice si po Rostandových ROMANTICÍCH a Drdově pohádce HRÁTKY S ČERTEM opět sáhl po předloze bezpečné kvality. Režie Reného Kellera Vančurova ROZMARNÉHO LÉTA je sice opřena o herecké typy souboru, ale většina hereckých výkonů zůstala při interpretaci těžkého textu pouze v oznamovací poloze. Chybělo výraznější rozehrávání jednotlivých postav, jejich šprýmů, radostí, chutí i drobných zlomyslností. Autorovým náročným požadavkům se nejvíce přiblížil v postavě Antonína Důry Milan Kroc.

Celá horažďovická přehlídka byla tradičně poznamenána pozitivním zájmem nejen pana starosty a městského úřadu, ale i řady sponzorů.

O týden později se do upravených prostor karlovarského divadla KAPSA sjely dva plzeňské a dva ašské soubory s inscenacemi odpovídajícími podmínkám oblastní přehlídky mladého a netradičního divadla. Druhý ročník této přehlídky

v Karlových Varech s návazností na národní přehlídce ŠRÁMKŮV PÍSEK byl zajímavý svojí žánrovou pestrostí.

Věkově nejmladší kolektiv ašského gymnázia DIVADÉLKO TAK TROCHU uvedl ztvárnění Mlejnkova textu VANDR DO SVĚTA. Hra, která se úzce dotýká životní problematiky mladých interpretů, je konfrontována s hledáním životního místa použitím motivů Komenského Labyrintu. Nápaditá režie Romana Černíka jistě přiblížila mladým adeptům divadelního umění ono kouzlo vlastní tvorby, ti ale ve své nezkušenosti zůstali pouze na prahu předsevzatého úkolu. Tento pomyslný práh překročil pouze Radek Bednář. Ocenění za jeho herecký výkon bude jistě vzpruhou a zdravou injekcí pro celý mladý a sympatický kolektiv.

V inscenaci druhého ašského kolektivu DIVADLA BYCHOM vynaložil soubor nemálo, pro vlastní kolektiv užitečné práce na realizaci Cervantesova románu, který uvedl pod názvem SQUIJOTEM?! Koncepce představení vynikala v pohybových kracích a dokázala diváka i přes svou délku zaujmout a udržet kontakt. Je škoda, že režisér Roman Černík i soubor, a to bohužel programově, podcenil práci s textem a jeho interpretací. A tak z arény, do které byla inscenace zasazena, zaznívalo více křiku než významotvorného sdělení myšlenek. Jako stříbrná nit se představením vinula postava Aničky Trčkové.

NAIVNĚ POETICKÉ DIVADLO z Plzně již podruhé sáhlo po textech českého surrealistického básníka Karla Hynka a pozvalo diváky na silvestrovskou PARTY NA TROSKÁCH DENÍKU MALÉHO LORDA. Technická, jazyková i pohybová vybavenost interpretů vytvořila výrazné představení přesto, že se kolektivní režie neubrnila nejednotnému výkladovému klíči a nedocenila lyrické pasáže textové předlohy.

Palmu vítězství a nominaci na Šrámkův Písek si z Karlových Varů po zásluze odvázel studentský soubor Stavovské unie Západočeské univerzity v Plzni, DIVADLO LUDVÍCI s inscenací nonsensované předlohy textu

cimrmanovské ražby režiséra Davida Hatáka LUDVÍCI ANEB SKVĚLÁ PARTA, HLÁŠKY, VŠECHNO. Představení má v dialogu, akci, zpěvu, tanci i dekoraci styl naivistické jevištní realizace a řada odehraných repríz mu dala volnost a lehkost.

Domácí soubor DIVADÉLKO JEN TAK vystupoval tentokrát v roli hostitele a pořadatele. Vzal na sebe riziko finančního zadlužení, protože v době konání přehlídky byly peníze stále ještě

v rukou městského zastupitelstva.

Co říci na závěr? V Horažďovicích a v Karlových Varech oblastní přehlídka letos proběhly úspěšně, neuskutečnila se přehlídka loutkářská (pro nezámjem samotných loutkářů). V květnu a červnu se divadelníci neprofesionálního divadla západočeské oblasti opět sejdou v Radnicích a ve Žluticích.

Vlastimil Ondráček

Poetická řež

Tak jako každoročně se na sklonku března sjelo do Plzně zhruba na padesát recitátorů, sólistů a také nejlepší kolektivy, aby se zúčastnily regionálního předkola národního festivalu uměleckého přednesu a divadel poezie Wolkerův Prostějov. Tlačnice na dvě postupová místa byla letos především v kategorii kolektivů, byť soutěžily jenom čtyři soubory. Těmi šťastnými se nakonec staly Naivně poetické divadlo z Plzně a Společství Aš.

Naivně poetické divadlo na nás vyzrálo. Kdyby po úspěšné loňské Akustické kalužině uvedlo téhož autora na scénu ještě jednou, mohli bychom mávnout rukou, že se opakuje. Uvádí-li však Karla Hynka v krátké době již potřetí, je nám všem hned jasné, že se jedná o umělecký záměr. Po scénickém provedení básnické skladby Inu, mládí je mládí a po koncertním uvedení skladby Babička popitvě a cyklu lkarské hry v pořadí A ještě něco z Karla Hynka předstřelo nyní divákům i poslední Hynkův opus Deník Malého lorda (připravený ineditně pro potěchu alespoň surrealistické skupiny za výtvarné spolupráce J. Istlera v roce 1952) v inscenaci Párty na troskách deníku Malého lorda. Deník Malého lorda tiskem nikdy nevyšel, stejně jako ostatní sbírky Karla Hynka (1925-1953), absolventa obchodní akademie, prožívajícího svůj krutě krátký věk do-

spělosti naplněný až po okraj básnickými mystifikacemi. Snílek K. Hynek, zaměstnaný v té době jako pomocný skladník, se ve svém závěrečném básnickém cyklu nechal inspirovat sladkobolnou klasikou F. H. Burnettové, která se stala starším generacím takřka povinnou četbou. Nad laskavou starou dobrou Anglii se poněkud neuctivě zasní nejmenš neuctivě jiskřivou obrazotvorností, ale i se svým typicky drastickým a trochu, jak by se mohlo zdát, křehčovitým humorem. Naivně poetické divadlo proložilo Hynkovu skladbu dalšími jeho verši a podtrhlo tím jeho poetiku těžící vědomě z nečekaných spojení. Rámovalo celý večer jako rozpuštěnou pártu, jako Hynkův sen o tom, jak by to bylo hezké, kdyby dobrotiví lordové a lady místo své ušlechtilosti dali spíše volný průchod nejružnějším, poněkud erotickým extravagancím. V druhé polovině večera však kolektivní rej expresivnějším podáním zvážněl na několika místech natolik, že se z něj vytrácela hravost a snovost. (Souborem zřejmě zamýšlená větší „závažnost“ těchto scénických obrazů skrývá nebezpečí určité těžkopádnosti, byť zatím ve stavu latentním.) Dvě výrazná hlubší témata pojednává sedmadvacetiletý autorem překvapivě moudře se podařilo souboru na půdorysu všeobecného mumraje adekvátně zvidi-

telnit v partech Malého lorda (téma bolesti neúprosného stárnutí). Na obligátní kolektivní režii členů souboru obligátně laskavě dohlížela Alena Dvořáková, která také tuto již třetí montáž z textů Karla Hynka uspořádala. Nejen pro ni, ale i pro diváky, je dílo Karla Hynka zřejmě studnicí nepřeberných radostí.

Společenství Aš postupuje na Prostějov s kolektivní montáží Bestiárium inspirovanou Ch. Morgensternem (přiznaně) a E. Jandlem (nepřiznaně). Zdánlivě nezávazná ašská miniatura pohybové a jazykové hry, včetně tvorby slovních novotvarů, vyžadující od diváků nemalé asociační schopnosti, nadhodila zásadní téma – jsme schopni být opravdu jiní než takoví, jací už jednou jsme? Spíše to vypadá, dle Společenství z Aše, že ne, nicméně je důležité, že se o to alespoň snažíme.

Plzeňský divadelní soubor Esprit sestávající dnes už z vyzrálých osobností dal si letos latku trochu nízko, a tak ji hravě přeskočil. Souboru bylo doporučeno, aby se s Kramářskou písni naplněnou jevištním vtipem a metaforickými znaky přihlásil v Prostějově do kategorie open. Mladý kolektiv gymnazistů z Plas přijel do Plzně s montáží z J. Žáčka Milostné prstoklady získávat cenné zkušenosti.

A co ukázala soutěž sólistů? Že se recituje hodně a skoro všechno, především pak současná próza a poezie, klasika je zjevně na ústupu. A že se umělecký přednes v amatérských kruzích stále drží na velmi slušné úrovni. Západní Čechy budou na letošním Wolkerově Prostějově reprezentovat H. Flanderová, L. Koutová, R. Elhota, O. Laně, E. Wasková a D. Martínek.

Vladimír Gardavský

Setkání netradičních divadel

VE VALAŠSKÉM MEZIŘÍČÍ

Valašské Meziříčí a netradiční divadlo k sobě patří již od počátku sedmdesátých let, kdy místní M-klub a jeho divadlo Schod zaznamenávaly největší rozkvět. Je tedy pochopitelné, že kromě několika ročníků Klubové tvorby zde také od roku 1978 do roku 1990 probíhaly Krajské přehlídky malých jevištních forem tehdejšího Severomoravského kraje. Stejně tak je pochopitelné, že když se po ukončení této tradice hledal pořadatel přehlídek nových, Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí neváhalo a s pouhou jednoroční přestávkou navázalo na třináct ročníků krajských přehlídek Setkáním netradičních divadel ve Valašském Meziříčí. Letos se 25. a 26. března konal již třetí ročník Setkání a tedy již také šestnáctý ročník (krajské) regionální přehlídky. Jaký byl?

Potěšitelné pro pořadatele je, že byl v době, kdy všichni žehrají na úbytek návštěvníků, jedním s nejvyšším zájmem diváků, občanů města, a tedy nebyl jen přehlídkou pro přehlídku. Rovněž zájem souborů proti letům minulým podstatně vzrostl, zde je však nutno říci, že slibný název o netradičnosti na divadelním jevišti poněkud zklamal. Některým ze zúčastněných souborů nelze upřít snahu o nově postavenou divadelní výpověď, ale v lepším případě zůstalo jen u pokusů. Snad jen tři ze zúčastněných souborů byly soubory divadelními, u nichž byla patrna zralost divadelního projevu a ujasněnosti formy. A tak porotci Alexandr Pernica, Jan Roubal a Radovan Lipus neměli vůbec lehkou práci.

Setkání zahájilo v páteční podvečer divadelní studio Dramacentra Ostrava – Dividlo. Tvůrci představení Nikola Syslová a Sáša Rychec ký vsadili na oblibu dětského divadla u dospělých diváků: chtěli využít dětské hravosti, kterou však nedokázali usměrnit. Projev dětí na scéně byl spíše naivním dětským exhibováním než divadel-

ním sdělením. Z pohádkové hříčky Dlouhá, Široká a Bystrozraká a ze zajímavě pojaté dětské hříčky O kočce a myši zůstalo jen torzo nápadů a líbivých žertů. Snaha autorů o nenásilnou hru vyzněla naprázdno. Nicméně porota v části představení Dokola (o kočce a myši) ocenila otevřenou a hravou strukturu neustálého gradačního opakování textu a doporučila její uvedení na Dětské scéně v Ústí nad Orlicí.

Ani následující soubor Amatérského poetického divadla z Rožnova pod Radhoštěm nedokázal vyprovokovat publikum. Celek jeho představení Kdybyť se rozpadl na jednotlivé monologické výstupy nejednotné kvality. Mladí představitelé si vybrali ke svým expresivním monologům texty Lou Reeda, A. M. Holuba, A. Berkové, M. Stoniše a D. di Prima a ač byl jejich umělecký přednes velmi zdařilý a individuální výstup se stával jakousi generační výpovědí, nedokázala režisérka představení povýšit tyto přednesy na divadelní tvar. Vystoupení postrádalo dramatický spád, rytmizaci hry a také nosný dějový rámeček, do něž by mohlo být sedm monologů koncipovaných jako sny mladého Cmikyho vsazeno.

Nepodařilo-li se publikum strhnout ke hře předešlým dvěma souborům, svou spontánní sebehrou i hrou na pohádku to dokázal objev letošní přehlídky – Koukadlo Vsetín. Skečem o ruském spisovateli odlehčilo Koukadlo vzduch v sále a jednoduchým komickým nápadem o člověku, který zapomněl úplně vše a nyní zmateně pobíhá světem, probudilo v publiku smích. Tento smích gradoval i v jejich následném vystoupení, kde se muž a žena, nezvyklý komický pár, nechali inspirovat pohádkami O Červené karkulce a O perníkové chaloupce. Dokázali obecnost okouzlit i bez nákladných kostýmů, výpravy i náročné dramatické stavby.

Je pochopitelné, že kvality představení neunikly porotě, která ocenila autorsky autentický a komunikativní divadelní tvar, který v kontextu přehlídky vyzněl nejpřesvědčivěji a nominovala inscenaci na Šrámkův Písek.

Soubory, které soutěžily v sobotu, ve většině případů poněkud ztratily soudnost. Ať již to bylo Divadlo Nijakého z Valašských Klobouků s hrou Woodyho Allena, či soubor Tajfun z ostravského Matičního gymnázia s autorským textem Hra o Jessicu. Zde byla nejvíce patrna neujasněnost formy představení, herci se v představení ztráceli a jejich vystoupení nebylo čitelné. Text byl sám o sobě příliš dlouhý a na jevišti chyběly herecké akce.

S problémem záměrnosti a nezáměrnosti na jevišti se stejně jako Tajfun potýkal také soubor Ostravská pohoda. V prvních momentech svého osmdesátiminutového představení Koncert pro Birgit Szabó zaujal výtahovou stylizací textovou i hereckou, nesmyslnost lidského jednání i čekání umocňovaly

Koukadlo Vsetín: LES-M, přehlídka netradičních divadel ve Valašském Meziříčí. Foto: archiv autora

stoptimy, pomalá gesta i strnulá mimika herců. Tvůrci však postrádali odstup od vlastního textu a nedokázali odhadnout okamžik, kdy záměr předstal být záměrem divadelním a představení začalo být pro diváky nudné. Inscenace nepostrádala tvar a vytyčenou myšlenku, ale autoři neodhadli únosnost tak vysoké míry stylizace pro publikum, a tak jediným pohybem v divadelním sále byl pohyb odcházejících diváků.

Porota však přesto ocenila ucelenost a soustředěnost inscenace vlastního textu, založené na poetice absurdního divadla, a přes rezervy v její kompozici a temporytmu, s přihlédnutím k vývoji, patrnému od loňského roku, i několika zajímavých hereckým výkonům doporučila účast souboru na amatérské divadelní Třebíči. Z dalších souborů vystupujících v sobotu porotu také zaujalo Hranické divadlo Štěk a spol. otevřenou hravou formou, s níž pracovalo bez jakýchkoliv dalších prostředků s textem Lubomíra Feldeka O škaradě princezně. Tento v podstatě autor-ský přístup v oblasti divadla pro děti, který je velmi příjemným divadelním činem, proto porota doporučila k účasti na Přehlídce divadla pro děti v Rakovníku.

Stálíci valašskomeziříčských Setkání je hranické Dekadentní divadlo Beruška. Jeho specifickým rysem je hravost na bázi improvizace. Letos nám tři mladí muži předvedli jakousi jízdu vlakem z Wroclavi do Madridu. Tato jejich jízda byla dějovým rámcem, který vyplnili improvizovanými dialogy a akcemi. Druhou rovinnou děje tvořil návod pro třetího z nich, jak na to, když se improvizuje, co nyní dělat, kam jít, co říkat a co neříkat. Třetí muž mohl, ale nemusel uposlechnout, a tak se jejich společná hra buď posunula směrem k Madridu či se zastavila v tunelu, v šedé zóně... pak společně s diváky hledali jak dál a před publikem tak zázračně vznikala hra. Herci dokázali vycítit z publika, kdy přidat a vzbudit napětí, popřípadě emoce, kdy ubrat a také kdy je proces tvorby pro danou chvíli u konce.

Toto představení, založené na výrazném autorském rukopisu a improvizací metodě, s vyrovnanými hereckými výkony, pochopitelně neuniklo pozornosti poroty a je doporučeno na Šrámkův Písek.

Třetí ročník Setkání čitelně ukázal, co je stále kouzlem autorského divadla – hra, sebehra, bezprostřednost a hlavně kontakt s publikem. Divadlo se tak stává místem setkání nejen her-

ce s hercem či hrou, ale herce s divákem – člověka s člověkem. A také to, že kde k takovému setkání dochází, tam divák také přijde. A když k nárůstu zájmu divadel o účast na Setkání přibude kvalita, nemusí mít Setkání ani autorské divadlo na severní Moravě z budoucnosti obavy.

Michaela Vetešková
a Josef Fabián

Dvakrát POHÁREK

SEDM „POHÁRKOVÝCH“ HODIN ČELÁKOVICKÝCH

Venku v ono letošní únorové dopoledne mrzlo až praštělo a čerstvě napadlá vrstvička sněhu se navíc v dopoledním zimním slunci třpytila jako koberec utkaný ze samých drahokamů. Sady kolem Kulturního domu v městě Čelákovice na severovýchod od Prahy spěchali v to dopoledne opravdu jen ti, kdož si museli v centru města něco nutně zakoupit.

Ale ve velkém sále a dalších přilehlých místnostech uvedeného Kulturního domu bylo nádherně teplo, ale nejenom proto, že pan ředitel na topení nešetřil, ale bylo zde jaksí navíc ono teče definovatelné teplo lidské, které vzniká všude, kde se ve větším množství scházejí lidé, kteří mají přinejmenším stejné či podobné zájmy.

Na otevřené scéně, ale i na mnoha místech v hledišti či foyeru, zkoušeli herci za dohledu svých režisérů poslední výstupy, bylo zde prostě velice rušno. Amatérští herci z Prahy a přilehlé severní části někdejšího Středočeského kraje se zde sešli na regionálním kole soutěže o POHÁREK SČDO 1994, Memorál Zdeňka Kokty.

Teprve když udeřila na hodínách desátá, mohl Milan Vyskočil za ČSDO přivítat všechny přítomné a poděkovat městu Čelákovice i řediteli Kulturního domu, že letos podruhé jeho sál hostí naše divadelní ochotníky. Připomenul, že je to pro náš svaz nesmírná pomoc, trávající již několik let, a že tato pomoc

bude i nadále využívána. I díky místním sponzorům jsou zde totiž, i když jde jen o město s jedenácti tisíci obyvateli, opravdu ideální podmínky.

Na vlastní soutěž se pořadatelům přihlásilo celkem dvacet pět soutěžících, z nichž nakonec nenastoupili jenom dva, ale i tak to znamenalo (odečteme-li hodinu na oběd) sedmihodinový maraton, protože po vyhlášení výsledků soutěže probíhala na jevišti ještě navíc i přehlídka některých soutěžících pro řadové návštěvníky. Tento takzvaný „GALAPROGRAM PŘEHLÍDKY“ nahradil loňský Divadelní ples, ale bylo zde na onen ples amatérských divadelníků často vzpomínáno i na to, že by se k němu měli pořadatelé i v dalších ročních Pohárku vrátit s tím, že by i zde mohli program plesu zpestřit opět ty nejlepší výstupy, jako v letošním galaprogramu. Letos v galaprogramu bylo celkem pět výstupů.

Odborná porota ve složení Jiří Hraše-předseda, Josef Kettner, Libuše Kerstová i František Tomášek to neměli při svém rozhodování o těch nejlepších snadné.

Ale na semináři ještě před vyhlášením výsledků to vše bylo podle mne dokonale rozebráno, přednosti i nedostatky byly pečlivě zváženy a soutěžící se zde mohou učit.

Co je podle mne nejradostnější, je zjištění, že ti označení za nejlepší ve svých kategoriích byli samí mladí lidé, mladí divadelní ochotníci, krev, bez které nemůže být zvláště dnes žádná zájmová organizace. Vždyť kategorii monologů žen vyhrála mla-

dička Vladimíra Schilderová za DS SOKOL Toušeň, tedy z vesnického souboru, a to za svoji postavu Jany ze hry G. B. Shawa „Svatá Jana“. Hned za ní skončila zkušená Marie Živná z DS HAVLÍČEK Neratovice za postavu placené společnosti ze hry V. Hradské „Commedia Finita“ a jako třetí skončila opět mladíčká Renata Nechutová z DS SUMUS Praha za nádhernou postavu Mahuleny ze hry J. Zeyera „Radúz a Mahulena“.

Také na pomyslný první stupeň v soutěži monologů mužů vystoupil zástupce mladé generace Luděk Jiřík z DS EXCELSIOR Praha za nevedení postavu holiče z „Monologu muže nad cizí lebkou“ od Ivana Vyskočila. Druhým byl vyhlášen Miroslav Rada z DS Máj Praha za monolog profesora z „Lekce z jazyka českého“ P. Eisnera. Třetí místo porota neobsadila.

Totéž porota udělala i v kategorii dialogů, kde neudělila místo naopak první, ale hned na druhém místě byla opět mladá dvojice, navíc ze dvou různých souborů. Renata Nechutová a Luděk Jiřík byli tedy nejlepší ve scéně Žákyně a Profesora ze hry E. Ionesca „Lekce“ a třetí byli Marie Živná s Janem Vyskočilem z DS HAVLÍČEK Neratovice za ztvárnění postav Opaly a Lékaře ze hry J. Patricka „Opalu má každý rád“.

Domnívám se, že mnozí z obyvatel hlavního města Prahy ani neví nic o tom, že v Praze působí i amatérský soubor VERVA Praha, ve kterém působí naši zdravotně postižení spoluobčané. Jeho členové se nebáli ani čelákovické soutěže a i když si neodnesli vavříny, mám velkou touhu je nenechat anonymními. Myslím tím Václava Navrátila v kategorii monologů mužů, Danielu Skálovou a Pavla Procházku i Libuši Zušťákovou a Lucii Režnou v kategorii dialogů.

Ještě na závěr je nutno uvést, že absolutním vítězem této přehlídky se stal opět Luděk Jiřík a do celostátního „Pohárku ČSDO“ letos v dubnu do Přerova na Moravě porota nominovala Vladimíra Schilderovou, Ludka Jiříka a jeho partnerku v dialogích Renatu Nechutovou.

Jak jsem řekl úvodem, v čelákovickém Kulturním domě bylo v ono mrazivé sobotní dopoledne tuze krásně, takové krásné lidské teplo. Kéž by bylo vždy a všude.

Miroslav Voděra

PŘEROV HOSTIL POHÁREK JIŽ POŠESTÉ

A dodávám hned na samém začátku o této amatérské divadelní přehlídce monologů i dialogů, že hanácké město hostilo účastníky nejenom krásným prostředím divadla a vůbec celého Kulturního klubu zaměstnanců Přerovských strojírů, ale navíc nádherným slunečným počasím. Účastníci ze všech koutů České republiky sem cestovali jaksi rázem rozkvetlou přírodou, ať již jeli jakýmkoliv pozemním dopravním prostředkem.

Účastníci XXII. ročníku národní soutěže monologů a dialogů – Pohárek Svazu českých divadelních ochotníků – Memoriál Zdeňka Kokty, se představili odborné porotě v tomto složení: předseda ÚV SČDO Praha Josef Doležel, dále Mgr. Jiří Hraše, režisér a člen ÚV SČDO Praha, Mgr. Miloslav Kučera – ředitel Východočeského divadla Pardubice (pracoval v porotě jako její tajemník), dále Ludmila Kučmeríková – členka klubu režisérů SČDO, Ing. Dušan Zakopal – člen pléna ÚV SČDO z Ostravy a Dr. Milan Kyška – člen SČDO.

Dodejme ještě, že pořadatelé kromě ÚV SČDO byly i Okresní úřad v Přerově, Okresní knihovna v Přerově, Odborový klub Přerovských strojírů Přerov a Nadace BISON CULTUS. Andělín Vylíčil působil jako ředitel přehlídky. Po ekonomické stránce pomohli pořadatelům i čtyři sponzoři.

Dám-li přednost monologům žen, potom v této kategorii se porotě představilo šest finalistek z celkem osmi zúčastněných. „Předskokankou“ byla Šárka Adámková ze souboru IMPULS z Ostravy s postavou Antigony. Odborná porota zde prvenství nepřihlíží žádné z žen. I když paní Marie Živná z DS HAVLÍČEK Neratovice svojí postavou placené společnosti ze hry Viktorie Hradské „Commedia Finita“

pravděpodobně na to první místo měla. Jak řekl Jiří Hraše v následném semináři druhý den přehlídky, to soutěžní vystoupení bylo snad poznamenáno cestovní únavou, protože paní Živná cestovala do Přerova s manželem automobilem, ve kterém vezli scénické rekvizity. Byla tedy nakonec porotou ohodnocena na druhé pořadí a to první zůstalo neobsazeno. Škoda, protože jinak by se na třetí místo dostala vynikající mladá herečka Vladimíra Schilderová z DS TYL Čelákovice, která hraje hned ve dvou ochotnických souborech. Její postava Jany ze „Svaté Jany“ byla v Přerově vynikající. Takto třetí místo obsadila krásným monologem „Pyšné Barče“ z poudačky Marie Kubátové taktéž mladička Slávka Hubačiková, pracující v Divadelním souboru KRAKONOŠ ve Vysokém nad Jizerou v Podkrkonoší.

Monology mužů měly na startu jenom čtyři účinkující. I při menší účasti soutěžících byly zde podány velice zajímavé výkony.

Nebylo pro mne velkým překvapením, že na první stupínek v této kategorii vystoupil zkušený amatérský herec s velice zajímavou tvář i přístupem k rolím Jiří Hlávka z Divadelního studia D 3 z Karlových Varů. Jeho postava Simona v „Pravdivých příbězích“ od Lukianose byla opravdu herecky naprosto pravdivá, přesvědčivá, vynikající.

Na druhou příčku vystoupil plným právem mladý, ale již velice zkušený amatérský herec Luděk Jiřík z DS EXCELSIOR Praha za vynikající ztvárnění postavy holiče Františka Karlovského v „Monologu muže nad cizí lebkou“ od Ivana Vyskočila. Je sympatické, že hned za něj postavila porota dalšího mladého amatérského herce, Vítězslava Březku z DS JESLIČKY při ZUŠ v Hradci Králové. Jeho monologu Puka ze hry „Sen noci svato-

jánské“ W. Shakespeara nebylo co vytknout.

Zatímco v kategorii mužských monologů neměli svého „předskokana“, v kategorii dialogů se jako „předskokané“ představili Alena Hošťálková a Slavomír Odložil z DS Klubu Přerovských strojírů Přerov dialogem ze hry Ephraima Kishona „Byl to skřivan“.

Jelikož za jeden soutěžní pár v dialogu, který odřekl, nastoupil další, zůstal celkový počet finalistů v počtu sedmi a ta sedmička byla šťastná i v jejich výkonech. Zaslouženě na prvním místě stanuli Ing. Ivana Buřková a PhDr. Miroslav Kučaba z DS JIRÁSEK Česká Lípa, za postavy Dulciney a Dona Quijota. Na druhé místo se při vyhlášení výsledků postavili Dagmar Javůrková a David Polách z pardubické divadelní skupiny Přátel divadla. Uvedli dialog ze hry Wiliamse „Dům na zbourání“.

V této kategorii byli navíc oceněni Ladislav Sedláček a Tomáš Šulaj z Divadelního spolku BEZ ZÁBRAN Přerov za postavy Otce a Syna v dialogu „Puberta“, jehož jsou oba herci autory. Takže tito dva byli oceněni za autorský přínos do přehlídky v podobě uvedeného vlastního textu. A mladička Jana Nováková z Dramatického kroužku při Rodinné škole v Olomouci byla diplomem oceněna také navíc v kategorii monologů žen za postavu Mikulášky ze hry Moliérovoy „Jeho urozenost pan měšťák“.

A nakonec ještě jednu zajímavost. V hlasování diváků na sobotním večerním Galaprogramu dostali 33 % hlasů a zvítězili „předskokani“ Alena Hošťálková a Slavomír Odložil za svůj dialog „Byl to skřivan“. Inu přerovští fandili docela přirozeně těm svým. Tak takhle krásný byl tedy ten letošní POHÁREK v hanáckém Přerově. Srdečný a vydařený!

Miroslav Voděra

SÓLOVÁ TVORBA Dětské scény '94

Ve druhém dubnovém víkendy proběhla v Hluku u Uherského Hradiště přehlídka dětských sólových recitátorů a dětských recitačních, divadelních a loutkářských souborů nazvaná „Dětská scéna 1994“. Hlavními pořadateli bylo město Hluk a středisko tvořivé dramatiky v Uherském Hradišti. Hlavním organizátorem potom byl pan Stanislav Nemrava, ředitel ZUŠ v Uherském Hradišti. Přehlídka i porota byly rozděleny na dvě části, které probíhaly souběžně: na přehlídce kolektivní tvorby a sólové tvorby. Výkony sólových recitátorů jsme posuzovali v tomto složení: Radka Svobodová (ZUŠ Praha), Hana Šlejmarová (ZŠ Uherské Hradiště), Dr. Ivan Němec (PF Brno).

Soutěž probíhala na krásné starodávné tvrzi, která hostila přes dvě stě dětí.

Sólový dětský přednes je rozdělen do tří kategorií: I. kat. 3.-4. třída ZŠ, II. kat. 5.-6. tř., III. kat. 7.-8., případně 9. třída. Všechny kategorie byly zastoupeny přibližně 15 dětmi.

Před zahájením jsme si sezvali recitátory na historické nádvoří a zeptali se jich, zda dají přednost sledování kolektivů, nebo ostatním kategoriím v sólovém přednesu. Rozhodli se pro sólisty. Měli jsme na výběr dvě místnosti, komůrku ve věži nebo sál restaurace. Využili jsme sál.

Před zahájením soutěže jsme se s dětmi rozdělili do tří skupin podle kategorií, každá s jedním porotcem, a chvíli jsme si s dětmi povídali, aby se uvolnili, seznámily a zbavily se alespoň částečně trémy. Hrát jsme si s nimi bohužel nemohli, protože nebylo kde. Ale i toto krátké seznamovací povídání dětem velmi pomohlo. Vlastní úroveň přehlídky byla až neuvěřitelně vysoká. Většina dětí měla výborný výběr textů, mnohdy šlo téměř o dramaturgické „objevy“. Práce poroty byla velmi náročná, protože jsme měli výborných recitátorů v každé kategorii 10, ale postupit do ústřední přehlídky mohou pouze dva.

Zvláště vynikající byli recitátoři třetí kategorie, která bývá někdy problematická, protože tvoří přechod mezi dětským a uměleckým přednesem. Ve třetí kategorii už nestačí, když je recitátor přirozený, sdělný, adresný. Předpokládá se u něj již vysoký stupeň kultury projevu, promyšlená práce se stavbou a gradací textu, technické vybavení, které je schopen vědomě používat. V této kategorii jsme nakonec na ústřední přehlídku nominovali tři recitátory.

Když děti odrecitovaly, povídali jsme si s nimi, s jejich rodiči nebo pedagogy, o jednotlivých výkonech. Opět vždy jeden porotce v jedné skupince dětí.

Celá přehlídka měla velmi milou pracovní atmosféru. Vyhlášení postupujících recitátorů proběhlo po skončení všech kategorií v sále, kde jsme soutěžili. Díky hlavnímu „mozku“ přehlídky, panu Stanislavu Nemravovi, který už dlouho před přehlídkou kontaktoval různé sponzory, dostal při vyhlášení postupujících každý účastník přehlídky krásnou knihu a pamětní diplom.

Nezbývá než se těšit, že za rok bude zase tvrz města Hluku dobytá dětskými recitátory a soubory.

Radka Svobodová

Hudradlo opět překvapilo

A N E B

co přineslo Bechyňské divadelní jaro

Jihočeská přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních kolektivů se uskutečnila opakovaně v Bechyni pod názvem Bechyňské divadelní jaro. V posledním březnovém víkendu se do bechyňského kulturního domu sjelo 12 dětských kolektivů a uvedlo zde 16 inscenací a vystoupení. Bylo zde možné zhlédnout poměrně pestrou paletu představení, a to jak z hlediska výběru látek k scénickému provedení, tak z hlediska vybavenosti dětských kolektivů a jejich vedoucích. Dá se říci, že tomuto výběru a této vybavenosti byla přímo úměrná i úroveň výsledných jevištních tvarů. Byla zde i vystoupení, která by za jiných okolností nemohla být prezentována na úrovni krajové přehlídky. Na druhé straně přehlídku zdobila vystoupení kolektivu ZUŠ z Písku, vedeného Marií Husineckou (přímý postup na národní přehlídku) a souboru Dorota ZŠ z Vimperku (doporučen k výběru do programu národní přehlídky). Bezspornu nejzajímavější výsledek práce dětských kolektivů předvedlo **živské Hudradlo, vedené Miroslavem Slavíkem.**

Soubor připravil inscenaci, jejímž východiskem byla próza Ericha Kästnera Kulička a Toník. Její jevištní adaptaci Hudradlo uvedlo pod názvem **Hra na kuličky.** V názvu je postižena skutečností, že jde o hru na něco, tj. že nejde o iluzivní předvedení příběhu, a zároveň že se v titulní roli střídá několik představitel (konkrétně čtyři).

Hudradlo touto inscenací opětovně vykrolo za mez jím osvojených divadelních prostředků. Zvoleným inscenačním principem před sebe postavilo nelehký úkol vytvořit dětskými herci dramatické postavy a u části z nich

uplatnit takové výrazové prostředky, jimiž by bylo docíleno vysoké míry stylizace.

Příběh malé holčičky Kuličky, jejích přátel a nepřátel z řad dětí a dospělých, je nahlížen jejíma očima. V nich se svět dospělých jeví velice vyostřeně, až karikovaně. Tento způsob nahlížení souvisí s tématem inscenace, jež je dosloveno replikou Otce v závěru inscenace: „Za to, jací jsou dospělí, děti nemůžou.“

Je otázkou, zda je toto doslovení nutné, zda by nemělo zaznít z jeviště, aniž by byla vyslovena citovaná replika. Jest však nepochybné, že by v další práci na inscenaci bylo přínosné věnovat pozornost důslednějšímu provázání hlavní myšlenky hry skrze její jednotlivé situace, počínaje expozicí.

Podstatným problémem zatímního inscenačního tvaru (premiéry) je, dílem programová a dílem z nedůslednosti pramenící nejednotnost hereckých prostředků. Zatímco představitelé dětských rolí, až na výjimky v některých scénách (zejména v závěrečné), „reálně a přirozeně“ jednájí v dramatických situacích, představitelé rolí dospělých, zvláště Mamá, Vychovatelka a Otec Tonika, jsou vedeni v přísné stylizaci až do karikatur těchto postav. Přitom jiná dospělá postava – Otec Kuličky, je vedena v hereckých výrazových prostředcích odlišně, spíše civilně než jinak. V jakési mezipoloze je nadto vedena postava Kuchařky. Tato nejednotnost se svým způsobem promítá i do scénografického řešení inscenace, včetně řešení prostorového (miniaturní mobiliář bytu versus velké kufry ve vnějším prostoru; stísněný byt versus rozlehlost intravilánu) ve zvoleném hracím prostoru avenue.

Nejde o volání po jednotě výrazových prostředků. Ona

rozpornost má svůj vysledovatelný řád a účel. Jde o důsledné jednání v dramatických situacích a podpoření významotvornosti aranžmá některých scén, a zejména pak o prověření výrazových prostředků a jejich míry prizmatem tématu hry a důsledně očima Kuličky. Jde o to, aby klíč, kterým je inscenace v expozici otevřena (tím nemám na mysli přebytečný úvod vedoucího souboru o použití mobilii), byl ještě zřetelněji čitelný a aby byl co nejpregnantněji uplatňován v celé

inscenaci.

Úvahy, vyslovené nad premiérou Hry na Kuličky, nepopírají skutečnost, že byl vytvořen jevištní tvar, pozoruhodný jak tematicky, tak svou formou, nemluvě o, v dětském divadle neobvyklé, vybavenosti celého kolektivu a jeho vpravdě divadelní erudici. Tyto skutečnosti vedly odbornou porotu přehlídky k navržení souboru a jeho inscenace k přímému postupu na Dětskou scénu '94 v Ústí nad Orlicí.

Milan Strotzer

Pohádková sobota v Třeboni

12. března 1994 se konala v Třeboni Přehlídka amatérských loutkářských a činoherních kolektivů jihočeského regionu – souborů hrajících pro dětského diváka.

Pofadatelství se již tradičně ujalo treboňské Informační a kulturní středisko, finančně akci podpořil Okresní úřad v Jindřichově Hradci – odbor regionálního rozvoje.

Smyslem jednodenní přehlídky nebylo pouze přinést dětem hezký zážitek z pohádek, či návrat dospělých do „času malin nezralých“, ale též setkání divadelníků, lidí, kteří se bez ohledu na čas a finance scházejí a pracují kvůli „prknům, jež znamenají svět“. V Třeboni se setkala šest divadelních kolektivů. Českobudějovický divadelní soubor J. K. Tyl (působící při ZV FOSE JČE České Budějovice) pozval děti na pohádku autorů OUBRAMNOVÁK „VODNÍK MAŘENKA“. V pohádce nechyběli ani čerti a vodník Mařenka se z lásky na jevišti Divadla J. K. Tyla v Třeboni i tančit naučil. Treboňští loutkáři zahráli dětem orientální pohádku v úpravě Evy Svobodové - KALIF ČÁP. Příběh vyprávějí pomocí loutek - marionet a jako jediní využili scény Loutkového divadla v Třeboni. Moudrá pohádka pohladila nejednu dětskou dušičku. Třetím souborem, který se v Třeboni představil, byl Šumavský ochotnický spolek z Prachatic s pohádkou

Vladimíra Čorta „O LÍNÝCH STRAŠIDLECH“. Líná strašidla – hastrmanka a čarodějnice – se ocitla před treboňským dětským publikem v překerní situaci, neb při rozpočítávání, na dotaz hastrmanky, kolik je jedna + jedna, dětský hlásek z hledišť s jistotou a zřetelně odvětil „TŘÍ!“! Protože tyto počty byly pro další vývoj děje ve strašidelném mlýně zcela nepřijatelné, musela se strašidla rozpočítávat znovu – a lépe, dle přísných pravidel aritmetiky. Ledenický loutkářský soubor KRAJÁNEK přivezl pohádku Josefa Kainara v úpravě Aleny Kopáčkové – ZLATOVĚLÁSKA. Loutky a herci vyprávějí na scéně Divadla J. K. Tyla o lásce a moudrosti. Poslední dvě představení zahráli bechyňští. Byla určena pro děti od 13 let. Středoškolský soubor Bechyně – vedený Tatrmany, uvedl „VARIACE NA DALŠÍ POHÁDKU PRO FRANTIŠKU“ od Ivana Martina Jirouse. „Brůčkovské“ divadlo, studentská recese – pohladilo. Divadelní soubor Lužnice Bechyně zahrál OSTROV DVID, téma, které oslovilo svědomí každého z nás.

Přehlídky se zúčastnila odborná divadelní porota (Luděk Richter, Kateřina Zahradníková, Pavel Štourač), která slovy laskavými a kritickými hodnotila jednotlivé pohádky a vedla s divadelníky diskuse o představení.

A závěry poroty?

Do širšího výběru na LOUTKÁŘSKOU CHRUDIM byly doporučeny tyto soubory: Loutkářský soubor Třeboň – Kalif Čáp
Loutkářský soubor Krajánek Lednice – Zlatovláska
Středoškolský soubor Bechyně – Variace na další pohádku pro Františku
Divadelní soubor Lužnice Bechyně – Ostrov Dvid
Inspirativní představení na Loutkářskou Chrudim – Variace na další pohádku pro Františku – Středoškolský soubor Bechyně.
Účast na přehlídce Popelka Rakovník – Dospělí hrající

dětem, byla doporučena Divadelnímu souboru Lužnice Bechyně s představením Ostrov Dvid.
Do širšího výběru na Šrámkův Písek postoupil Středoškolský soubor Bechyně – Variace na další pohádku pro Františku.
Nezbývá, než poděkovat všem, kteří se podíleli na Pohádkové sobotě - Loutkářské a činoherní přehlídce amatérských souborů jihočeského regionu v Třeboni.
Divadelní „zlomte vaz“ a za rok v Třeboni na shledanou!

Marie Mašková

REGIONÁLNÍ KOLO UMĚLECKÉHO PŘEDNESU MLÁDEŽE V HRADCI KRÁLOVÉ (Pořádalo Středisko Amatérské kultury IMPULS)

Jakožto nejmladší a nejméně zkušený člen poroty jsem byl pověřen, abych sepsal zprávu o tom, jak si vedli jednotlivci a soubory v regionálním kole soutěže uměleckého přednesu mládeže, s postupem na Wolkrův Prostějov, konaném ve dnech 9.-10.3.1994 v Hradci Králové. Na vlastní kůži jsem pocítil, jak obtížné je zformulovat své myšlenky nejen posluchačům, ale především zasvěceným čtenářům.

Soutěžilo se ve třech věkových kategoriích. Čtvrtou tvořily recitační kolektivy a divadla poezie.

Kvalitní recitátoři byli v drtivé převaze. Nebylo vůbec jednoduché vybrat z takového počtu zajímavých výkonů pouze dva z každé kategorie. Nejlépe se hodnotila kategorie třetí, kde se prezentoval výkon sice jen jeden, zato kvalitou předčil všechny ostatní. Výběr textů byl velmi rozmanitý (od současných autorů, přes dadaisty až po klasiky). Stále častěji se vyskytovala monologizace vystoupení, doprovázená zbytečnou gestikulací. To se ovšem nestalo u recitátorů vybraných k postupu na národní Festival poezie Wolkrův Prostějov 94.

Za východočeský region se letos v Prostějově představí:

■ v kategorii od 15 do 17 let Lenka Dokonalová a Lukáš Rieger

■ v kategorii do 20 let

Jana Tomáštková a Hana Shánělová

■ v kategorii nad 20 let

Vítězslav Březka

Kvalitou nezarmoutily ani soubory. Z velmi dobré úrovně všech představení vybočovalo pouze jedno, které porota označila jako omyl přehlídky.

Jako nejlepší představení se jevila inscenace „Doktor Munory“ na motivy fejetonů Karla Poláčka, v nastudování **Divadélka Jesličky z Hradce Králové**.

O její nominaci na Šrámkův Písek bylo posléze rozhodnuto na přehlídce mladého a netradičního divadla ve Vamberku.

Na WP 94 diváci uvidí: „**Chi va piano, va sano**“ Jaroslava Haška a „**Jamm v takřka rodném městě**“ Jana Rejzka, oboje v provedení souborů **Divadélka Jesličky, ZUŠ** na Střezíně, **Hradec Králové**.

Na Šrámkově Sobotce při poetickém odpoledni, se připojí k uvedeným dvěma vystoupením ještě pásmo francouzské galantní poezie: „**Krátké, sprosté, ale pěkné...**“, také z hradeckých **Jesliček**.

Doufám, že se bude všem jmenovaným na festivalech dařit.

Divadlu zdar!

Pavel Žatečka

ZASTAVENÍ

Zpráva o stavu mladého divadla na východě Čech

Název té přehlídky ve Vamberku zněl sice jinak; bylo to „**Setkání příznivců mladého a netradičního divadla**“. Jenže s tím „netradičním“ je to dnes zatraceně těžké. Jsem dokonce hluboce přesvědčen, že už s „tradiční“ předlistopadovou terminologií nevystačíme. Nebo spíše: že si budeme muset osvojit její jiné použití tváří v tvář divadelní praxi. Takže ta vamberecká přehlídka – 12.-13.března byla především a hlavně zprávou o tom, jak mladí zkouší dnes v bývalém (+ –, soudržnost tohoto „bývalého uspořádání je tu obdivuhodná díky pár lidem a institucím, i díky duchu, jenž přežívá) východočeském kraji hrát divadlo. Díky vyhledávacím a „dramaturgovi“ setkání, jímž byly IMPULS a Volné sdružení východočeských divadelníků (to jsou ty instituce, jež v duchu soudržnosti dávají zjevný a sdělný smysl) se našťěstí na to „netradiční“ prakticky zapomělo a ukázalo se, že to „mladé divadlo“ je všelijaké. Dokonce až tak „všelijaké“, že se v něm protínají a prolínají nejrůznější tendence a trendy. Tak například: Jesličky z Hradce Králové přijely kromě jiného s inscenací podle Karla Poláčka: Doktor Munory. Scénář napsal Josef Tejkl. Dobře, s pochopením pro Poláčka i pro potřeby souboru, v němž mladí se setkávají s ostřílenými a ostřílenějšími. Leč: nedopadlo by to tak, jak to dopadlo, kdyby titulní roli nehrál Jan Dvořák, jenž má za sebou dlouholeté zkušenosti z klasického „autorského“ divadla literárně-kabaretního typu. A tak na jedné straně zcela „tradičně“ dělá postavu, vychutnává cosi, co se dá nazvat „přetělesněním“, aby na straně druhé nezapřel, že si tu hledá „témata“, s nimiž si pohrává s bravurou herce-autora, jenž chodí na jeviště proto, aby hovořil s publikem o tom, co jej zajímá. Mladé, netradiční? Dvořák už není žádný mladík, je ve věku

mužném, nejlepším. A tradičně je to „inscenační“ divadlo na základě Tejklem bezpečně a přesně vyložené a ctěné Poláčkovy předlohy, leč vším také posouvané k vlastní výpovědi, aby odtud Dvořák mohl jít tak, jak šel. Je to zároveň inscenační a zároveň „autorské“ divadlo. Což z hlediska „terminologického“ čisťoty zní jako krávoosel, ale z hlediska praxe to funguje dobře. A chcete-li – tak se tohle představení dá klidně poslat na Písek jako Třebič, a můžeme se tam hádat jestli je to ...Ale to bych se už opakoval.

Tím znovu skládám své uznání pořadatelům, že v době, kdy vlastně v mnohém začínáme znovu, a kdy je třeba zjišťovat a mapovat, jak na tom jsme a co se vůbec děje, nedbali na žádná vymezení a vlastně ani ne tolik na kvalitu a prostě přivezli všechno, co mladí – nebo převážně mladí – dnes ve východních Čechách hrají. Od „tradičního“ T. Williamse a jeho Domu na zbourání (Přátelé divadla, Pardubice) a ještě tradičnějšího Krylovo-v Trumfu (Heřman, Heřmanův Městec) až po revolučně muzikálové zpracování Eposu o Gilgamešovi (vlastní písně, vlastní „veršovaný“ text), za nímž prosvítá téměř didakticko-osvěcenská snaha poučit o Sumeru, občas „říznutá“ správně nedvojsmyslnými sexuálními žertíky (Typ, Polička). Je tu všechno vlastně tak strašně tradiční, včetně inspirace slavnou dvojicí V + W, ale přitom dohromady je to tak zvláštní, že je to dokonale „netradiční“.

Tak bych mohl jít celou přehlídkou a zjišťovat, že jak pro celek, tak pro jeho částice těžko shledám společného jmenovatele, nejméně pak v opozici tradiční – netradiční. Co například stakovou produkcí, jako je Něco z Maryši (Jesličky Hradec Králové). Je to divadlo jednoho herce, je to „monolog“ nebo je to průřez Maryšou, něco jako „read-

DIF SOUŠ '94 ÚSTÍ NAD LABEM

- Studentské divadlo zase žije

ers diggest“ jak z titulní role, tak z celého dramatu? Všechno dohromady - a přitom něco úplně jiného. Je to naprosto svébytné - byť krátké - divadlo, jež na základě Maryšiny replik z celé hry podá obraz jednoho ženského osudu, vytvoří jeden vsutku dramatický příběh. A přitom je tu jedna mladinka, citlivá, přirozená herečka a jeden houslista, jehož poměrně banální folklorní jihomoravské melodie jsou v záměrném režijním kontextu E. Zámečnickové se slovy a hereckým výrazem najednou čímsi daleko jiným. Snad prostorem i časem vnitřního dramatu Maryši i prostorem a časem dramatu. V „netradičním“ divadle bude tahle produkce možná projevem krajní neúcty ke klasickému, tradičnímu textu. V divadle „tradičním“ to bude výpověď, jež přes nezvyklé výrazové prostředky zůstává věrna předloze a dokonce dala vzniknout brilantní dramatické postavě. Nebo to bude taky naopak. V tradičním divadle to nepřijmou jako svévoli, v netradičním jako „parazitování“ na prastarém modelu „interpretací“ divadelního jazyka. Ale ono to je - a je to dobré.

Což je hlavní. Stejně jako je hlavní, že bylo tohle východočeské setkání. Taky vlastně trochu „tradičně netradiční“ co do svého vzniku a průběhu. Má na něm zásluhu Městský klub Sokolovna Vamberk a hlavně jistý Michal Drtina, člen vambereckého divadelního souboru, jenž chtěl něco udělat pro divadlo, takže se celé té záležitosti věnoval jako organizátor, byl jedním ze sponzorů a spolu s dalšími vambereckými ochotníky a pracovníky klubu se staral o to - a znamenitě, organizačně zdatně a příjemně - aby všechno proběhlo jak má. A také proběhlo. Bylo to v tomto směru jinak, než jsme byli zvyklí. Stejně jako repertoár přehlídky, jenž fungoval v duchu „postmoderní“ plurality. Mladí hráli vše, organizační a terminologické „přihrádky“ je nezajímají. Vyhlášovatelé i pořadatelé to - zaplaťpánbůh - vzali na vědomí. A udělali to „setkání“ jako zprávu o tom, co je. Jak se zdá, už něco je.

Jan Císař

Divadelní festival soukromých škol s názvem DIF SOUŠ '94 byl zahájen v Ústí n. L. 17. dubna a ukončen 23. dubna 1994. Byl dokladem znovuzrození studentského divadla u nás. Téměř o polovinu předčil počtem představení a souborů svůj první ročník, který se uskutečnil předrokem, stejně jako letos, z iniciativy ústeckého soukromého gymnázia Schola ludus. V jeho druhém ročníku bylo uvedeno 31 soutěžních inscenací a vystoupení a 1 přírůstek.

Na festivalovém jevišti se objevila představení vzešlá z vlastní autorské tvorby členů souborů, respektive na základě scénářů, vzniklých adaptací literárních předloh. Menší část tvořily inscenace budované na podkladě textů dramatických autorů, z nichž 2 byly z dílny autorů divadla Jára Cimrmana. Nechyběla ani původní operní tvorba. Žánrové a druhové rozružení bylo takového rozpětí, že je jednodušší pojmenovat to, co se na festivalu neobjevilo, než vyjmenovat, co jeho program obsahoval. Chyběla zde snad jen pantomima a loutkové divadlo ve své vyhraněné podobě. Prvky těchto divadelních druhů byly však v některých inscenacích obsaženy.

DIF SOUŠ '94 přinesl řadu pozoruhodných výsledků, zejména v oblasti autorských počinů členů hrajících souborů. Účastníci festivalu měli možnost zhlédnout jednu výjimečnou inscenaci, k níž se řadilo minimálně dalších osm, které nesly pečeť cílevědomosti a poučenosti. Nejedna soubor byl svým představením inspirativně ve výběru námětu a spolu s tím v nalezení nosného inscenačního principu. Nechyběly průkazné výsledky dobrého pedagogického vedení souborů, i když si zdaleka nepřevažovaly. Oceněni hodné byly výkony interpretů, a to jak jednotlivců, tak celých kolektivů. Nutno však hned připojit, že jich nebylo nepřeberné množství.

K nejpozoruhodnějším výsledkům práce studentských divadel náležela inscenace domácího souboru. **Rodinné divadlo Hlína Gymnázia Schola ludus z Ústí n. L. nastudovalo hru z pera členky souboru Kláry Špičkové Teda Petře, jako sorry.** Soubor od loňska změnil název a spolu s ním i způsob své práce na inscenaci. Autorka i režisér Karel Tománek

zůstali. Vloni se uvedli parodií na prostoduché příběhy z divokého Západu a volili k tomu formu studentské recese, založené namnoze na improvizaci. Tentokrát stávkou na předloze, která se v průběhu přípravy inscenace fixovala jako pevně daný dramatický text. Jedná se o příběh, v němž se realita školního prostředí a vztahů mezi spolužáky a učiteli projektuje do historického prostředí starověkého Egypta, aby se posléze přes snovou vizi hlavního představitele hry opět navrátila do naší přítomnosti. Otisk reálného prostředí do onoho historického a naopak není a ani nemůže být patrně důsledný. Ačkoli tato skutečnost poněkud ztěžuje čitelnost „egyptského“ příběhu, celek však dostatečně zřetelně oslovuje diváky, a to až apelativním způsobem. Hraje se o tom, jak se z drobných krivd, zrad a bezpráví může zrodit brutální, jak krátký je můstek od poslušnosti k násilí, od inspirace krvavými příběhy ke krvavému činu.

Při zevrubnější analýze textové předlohy a inscenace, by si bylo možné klást otázku jak dalece je vzhledem k dramatickému nosnému a dostatečné pro tak závažné téma, je-li ona historická projekce tomuto tématu relevantní, nejde-li o přímočaré schéma a tudíž o zjednodušující pohled na velice složitý problém. Inscenatoři si však jasně nekladli za úkol vytvořit hlubokou psychologickou studii. Svou inscenaci vypořádají o svých základních pocitech, vyvěrajících z vlastní zkušenosti, a zároveň zveřejňují své stanovisko. Činí tak pevně strukturovaným tvarem, promyšlenou a účelnou scénografií, hudební složkou inscenace a v neposlední řadě prostřednictvím velice pěkných hereckých výkonů. Z celkem kompaktního hereckého kolektivu zaujal nad jiné výkon Petra Michálka v titulní roli. Inscenace získala hlavní cenu festivalu a byla porotou doporučena k výběru do programu Jiráskova Hronova '94. Shodně s porotou vynesla na 1. místo tuto inscenaci i divácká anketa.

Největším kladem, který festival exemplárně dokumentoval, bylo zaujetí studentů škol a jejich pedagogů pro vlastní divadelní tvoření (osloveno bylo cca 125 škol). Pozitivum bylo bezesporu i ve snaze o získání poznatků po-

třebných pro rozvíjení divadelních aktivit a konečně i v potřebě výsledky tvorby konfrontovat.

Festival na druhé straně ukázal na absenci základních poznatků a dovedností, zejména v oblasti divadelní režie a namnoze i v oblasti dramaturgie. U mnoha souborů se k tomu poji absenční nejzákladnějšího vědomí o herecké práci. Je to pochopitelné, neboť většina souborů právě vznikla či existuje několik málo (2-3) roků, většina účinkujících stanula na jevišti poprvé či má za sebou velice krátkou divadelní zkušenost. Jest otázkou, nakolik jsou tato zjištění v této chvíli pro studentské divadlo důležitá. Podstatné je, že znovu žije v nepřehlédnutelné míře. Jeho zatím nízké nedostatky zmiňuji jen proto, aby ti, kdož se jím chtějí zabývat se vši vážností, se zaměřili na to, co je pro kultivaci divadelního snažení v této oblasti a tomto čase nejpotřebnější. Nemám přitom na mysli jen tvůrce studentského divadla, ale také ty, kteří mu mohou být jakkoli nápomocni.

Kromě zmíněných 31 soutěžních inscenací měli účastníci festivalu možnost zhlédnout dvě představení ústeckého Činoherního studia, vystoupení D1H Petra Vaňka, vystoupení Mirka Kovářka, koncert Vladimíra Mišika, Jana Buriana a dalších. V průběhu DIFu probíhaly rozborové semináře a hodnocení jednotlivých inscenací a divadelní dílny, které byly přípravou na happening, jenž se uskutečnil v závěru festivalu na Mírovém náměstí v centru města pod názvem Babylonská věž. Smyslem akce bylo hledání a nalezení společného jazyka, navzdory rozružení znakových systémů, které dostaly do vínku jednotlivé skupiny účastníků, vytvořené z řad členů hrajících souborů. Zapojit se mohla i ústecká veřejnost.

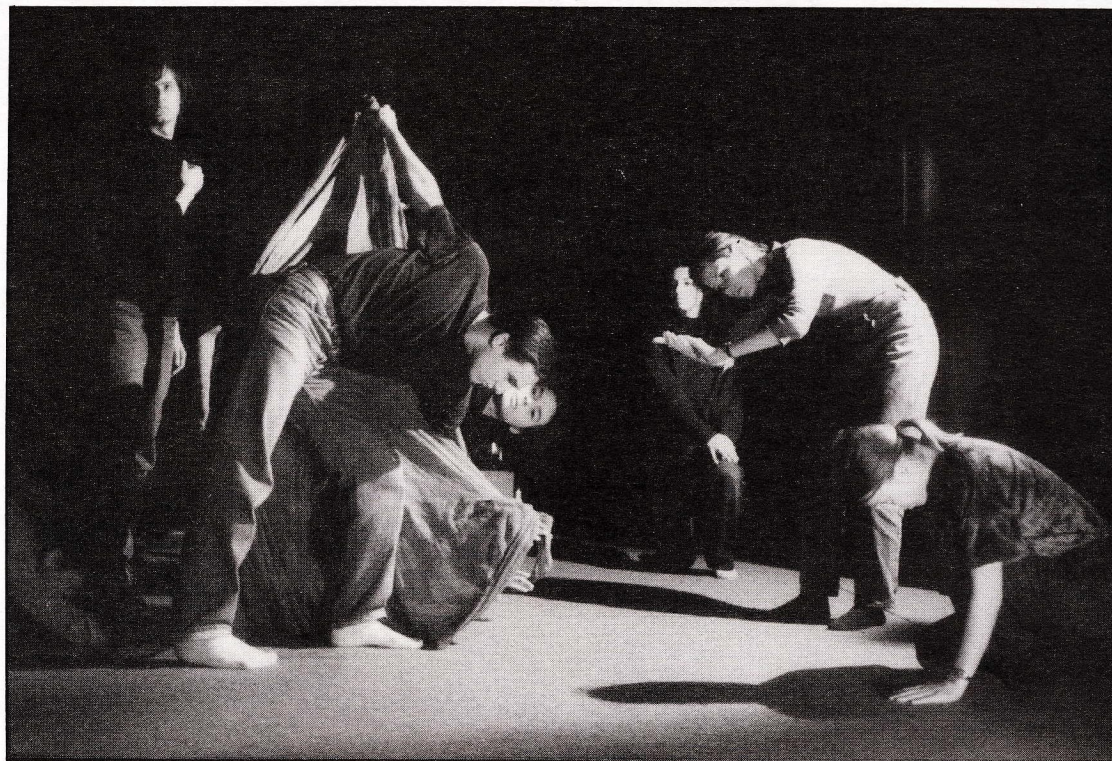
Realizaci tohoto projektu jsem již nebyl přítomen, stejně jako závěrečnému bálu. Nevím, zda tu došlo k nalezení společné řeči. Víím jen, že po celou dobu trvání DIFu v domě kultury Corso jsem měl pocit překotného hemžení a nalézání společného jazyka. Čest a sláva těm, kdo je umožnili. Díky za počín, jehož dosah nelze v tuto chvíli dohlédnout, neřku-li docenit.

Milan Strotzer

Dramaturgická dílna /4/

Henrik Ibsen - Arthur Miller NEPŘÍTEL LIDU

Nápad vybudovat v Kirstenu lázně se zrodil v hlavě lékaře doktora Tomáše Stockmanna, realizaci tohoto nápadu provedl jeho bratr Petr Stockmann, starosta města a předseda lázeňské rady. Byl to šťastný nápad, který pomohl rodnému městu obou bratrů k blahobytu, méně šťastná byla jeho realizace. Už při budování vodovodu upozorňoval Tomáš, že potrubí je příliš nízké, ale nikdo na jeho varování nedbal. Podezření, že něco není v pořádku, měl Tomáš už v loňské sezóně. Když se mezi lázeňskými hosty vyskytly případy tyfu a střevního kataru. Požádal tedy v zimě univerzitu o chemickou analýzu. V odborném posudku univerzity je konstatováno, že voda obsahuje škodlivé organické látky, které prosakují ze splašků z koželužny. Vodovodní potrubí se musí vytrhat a posunout výš. Tomáš nevidí jiné řešení, než co nejdříve udělat nápravu. V tom smyslu bude informovat svého bratra starostu a do místních novin o tom napíše zprávu. Redaktoři místních novin souhlasí a nejen oni, Petrova byrokratická zpráva města se nelíbí více jeho občanům. V aféře s vodovodem vidí možnost, jak se při blízkých volbách zbavit staré garnitury v čele města. Na to Tomáš nemyslí, jemu nejde o mocenský boj, ale o nápravu zjištěné závady. Když ale starosta města vyčíslí, kolik peněz spolkně Tomášem navrhovaná náprava, že to bude trvat alespoň dva roky, co budou muset lázně být zavřené a že během této doby okolní města pravděpodobně přetáhnou lázeňské hosty na sebe, všichni, kteří s Tomášem souhlasili, ho postupně opouštějí. Místo Tomášova článku vyjde v místním tisku článek starosty, který uklidňuje veřejnost. Ale Tomáš je odhodlán pokračovat v úsilí o nápravu ještě energičtěji a bez ohledu na možnost ztráty postavení lázeňského lékaře a vůbec ztráty existence. Jeho článek nechce nikdo tisknout, nikdo mu nechce pronajmout prostor, kde by mohl zveřejnit

Pražská přehlídka '94 - DS Zhasnuto: Princ a smrt (E. A. Poe). Režie: J. Hulák. Foto: P. Štoll

své názory. A když mu jediný přítel kapitán Horster půjčí ve svém domě prostor pro shromáždění občanů, znemožní starostovi lidé Tomáše jako nepřítele lidu, vyženou ho ze shromáždění a vybijí mu okna v bytě. Tomáš je odvolán z místa lázeňského lékaře a kapitán Horster, který chtěl odvézt Tomáše i jeho rodinu lodí do Ameriky, na příkaz rejdáře svůj úmysl odvolá. Zmatek do nastalé situace přivede Tomášův tchán, který skoupí akcie místních lázní za peníze, které měla po něm zdědit Tomášova manželka a děti. Budou-li mít tyto akcie v budoucnu nějakou cenu, záleží teď na dalším Tomášově jednání. Okamžitě navštíví Tomáše redaktoři místního tisku, protože se domnívají, že podstatou celé aféry je Tomášův spekulativní manévr. Ale Tomáš odmítá jakýkoliv kompromis a setrvává na svém stanovisku. Vyhodí redaktoři, odmítne tchánem nakoupené akcie a se svou rodinou a přítelem Horsterem ústává v domě, obklíčeném davem. A zatímco mu dav hází kamení do oken, plánuje další postup svého boje za pravdu. Hru o třech dějstvích (pět

obrazech) přeložil z anglického originálu Arthura Millera František Vrba. Příběh hry se odehrává v norském městě Kirstenu (patrně Kristianie, kde Ibsen působil před odchodem do zahraničí i po svém návratu do Norska). Má tři dekorace: obývací pokoj, redakční místnost „Denního hlasatele lidu“ a prázdná místnost. Dramatických postav je čtyřadvacet - 18 mužů, 4 ženy a 2 chlapci. Velké role: Dr. Tomáš Stockmann, lázeňský lékař (asi čtyřicet let), starosta Petr Stockmann, Tomášův bratr (asi čtyřicet pět let), Kateřina, Tomášova žena (mezi třiceti a čtyřiceti lety), Aslaksen, vydavatel „Denního hlasatele“ (asi čtyřicet let), Hovstad, redaktor (asi třicet let); střední role: Tomášova dcera Petra (asi dvacet let), redaktor Billig (asi třicet let), Morten Kiil, Kateřinin otcím (asi šedesát let), kapitán Horster (asi čtyřicet let). Malé role: školáci Morten a Ejlif, Tomášovi synové, Opilec, Nansen a další účastníci schůze občanů (Eduard, Jiří, Pavel, Tora), ženy (Finn, Nerrick, Hedvika, Gunnar, Knut, Gabriel a Hana). Odehrává se ve druhé polovině 19. století. Hra poprvé uvedena v roce 1883 v Kristianii. Henrik Ibsen (1828-1906), norský dramatik, syn obchodníka

ze Sienu. Absolvoval střední školu a vyučil se lékárníkem. Po roce 1850 dostal místo dramaturga a režiséra v Národním divadle v Bergenu. Od roku 1857 se stal uměleckým ředitelem divadla v Kristianii. Roku 1864 opustil Norsko a žil v Římě, v Drážďanech a v Mnichově. Roku 1892 se vrátil do Kristianie, kde také zemřel. Největší skandinávský dramatik, který měl svým dílem vliv na vývoj světového dramatu. Jeho obsáhlé dramatické dílo čítající kolem 25 her bylo téměř celé přeloženo do češtiny. Mezi nejvýznamnější patří Nápadníci trůnu (1863), Peer Gynt (1867), Opory společnosti (1877), Nora (1879), Strašidla (1881), Nepřítel lidu (1882), Divoká kachna (1884), Hedda Gablerová (1890), Stavitel Solness (1892), Ajohn Gabriel Borkmann (1896). Arthur Miller (1915), americký dramatik, Ibsenův ctitel. Nejznámější z jeho her: Všichni moji synové (1947), Smrt obchodního cestujícího (1949), Zkouška ohněm aneb Čarodějky ze Salemu (1953), Pohled z mostu (1955), Vzpomínka na dva pondělky (1955), Po pádu (1964), Stalo se ve Vichy (1964) a Cena (1968). Ibsenova Nepřítel lidu přepracoval v roce 1950. Jarmila Černíková - Drobná

K DRAMATURGII DIVADLA POEZIE (29)

Konec absurdního divadla?

Těsně po rozpadu *absurdního sovětského kolonizátorského impéria* (22. 12. 1989) zemřel **Samuel Beckett**, začátkem letošního roku, v němž se nadále prohlubuje *absurdní situace světového společenství* bezmocně přihlížejícího krveprolévání na všech stranách světa, hladu tamtéž a *morovým ranám v moderním hávu*, zemřel **Eugène Ionesco**. V rozmezí pěti let tak navždy odešly nejvýznamnější autorské osobnosti *absurdního divadla*, někdy také neprávem nazývaného *antidivadlem*. Tato dramatická forma vznikla v epoše po 2. světové válce, v době, která byla charakteristická jak ztrátou důvěry v životaschopnost západních demokracií, tak

konkrétního jednotlivce – Beckett: Čekání na Godota a lidské společnosti vůbec – Ionesco: Nosorožec). Otázky jsou formulovány naléhavě, k nalezení odpovědi je ovšem příliš absurdní nejen atmosféra dotyčného dramatu, ale celkový stav světa, který drama reflektuje. Druhým charakteristickým rysem dramatické tvorby těchto autorů je práce s *báseňkou parabolou*. Jejím prostřednictvím se ze smutných hrdinů jejich her stávají *smutní hrdinové všelidští*. Jejich smutek a pochmurná atmosféra dokonale charakterizuje jak náladu doby, v níž jednotlivé hry vznikly, tak náladu dob, ve kterých jsou znovu a znovu inscenovány... Abychom

Situace hry se dá popsat jednoduše – dva lidé, dva z nás (proto také mají internacionální, všude srozumitelná a zároveň anonymní jména) intelektuál Vladimír a člověk Estragon někde na hromadě velkoměstských odpadků čekají, neboť nemohou, nechtějí-li se oběsit, jinak. Čekají a nevědí nač. Sám autor nikdy neprozradil, co vlastně symbolizuje onen *Godot*. Čekání na *Godota* se však stalo symbolem pro něco marného, ne však zbytečného, symbolem určité touhy po něčem, co nás přitahuje a co nedokážeme pojmenovat. Vladimír a Estragon čekají věrně a vytrvale a i za to pouhé čekání jsou bití. Nevědí kým, nevědí proč, z jakých důvodů musí své marné čekání vykupovat. Při tom čekání se setkávají s dalšími „námi dvěma“ – Pozzem, který symbolizuje jakousi bezmocnou moc a jeho „čunětem“ (otrokem) Luckym. Situace hry se vracejí, čas jde neúprosně, ale východiska a řešení se v životě nijak nemění. Proč tomu tak je, autor očividně nevěděl a nikdo si to dosud nedokázal vysvětlit.

k tomu dostanou příležitost, dokážou se i vzepřít, a přesto jejich prostřednictvím Beckett opět nevyřešil onu okřídlenou otázku. Kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdem...

Princip tvorby *Eugena Ionesca* je od principu Beckettova poněkud odlišný. Buduje své absurdní tragikomedie především tím, že na rozdíl od skutečnosti vypoví naplno vše, co jednotlivci obvykle úzkostně tají i v těch nejtímnějších vztazích. Již zmíněný J. L. Styan o Ionescovi napsal, že *píše o smrti duše a dotknou-li se nás jeho příběhy na pravém místě (jakože se jim to často daří), jsou to vskutku varovné příběhy*. Nejznámější, dodnes aktuálně varovná Ionescova hra *Nosorožec* je jakýmsi úzkostným a zároveň ironickým popisem epidemie nosorožectví v civilizované společnosti, zachvácené náhle stádním instinktem. Absurdní základní situací hry je proměňování lidí v nosorožce. Zprvu je to samozřejmě zaskočí, ale repliky jednotlivých postav začínají svědčit o tom, že v lidské přirozenosti je jedním ze základních prvků zvyk – „Humanismus je odbytá záležitost“, „Ze správných lidí budou správní nosorožci...“. Nepřipomíná vám to něco z nedávné minulosti? Či dokonce ze žhavé současnosti? Jediná postava dramatu – intelektuál Bérenger dokáže syndromu nosorožectví vzdorovat. Zůstává však sám, vystaven replikám typu: „...nemohu tvrdit, že bych nenáviděl lidi, jsou mi jen lhostejní, či spíše se mi hnusí, ale ať mi nechodí do cesty, nebo je rozšlápnul!“ Nepřipomíná vám to něco?

Jestli vám postavy *Godota* a situace *Nosorožce* něco připomněly, může to znamenat jenom jediné: Situace světa se přes veliké změny, jež se staly koncem osmdesátých let, vlastně příliš nezměnila, a jakkoli je *absurdní divadlo* výrazem konkrétní epochy a jakkoli se zdá, že jeho zdroje byly uměleckým působením jeho největších představitelů vyčerpaný, tvoří jejich dílo nedílnou součást světové kulturní tradice a předznamenává tvůrčím způsobem vznik nových, postmoderních divadelních avantgard.

Jiří Brix

Pražská přehlídka '94, E. Ionesco: Lekce, R. Nechutová jako Žačka a L. Jiřík jako Profesor. Foto: P. Štoll

mohli zodpovědně zodpovědět titulóvní otázku, zkusme si povědět něco o obou již citovaných hrách:

Pochmurnou komedií nazval anglický literární kritik a dramatik J. L. Styan nejznámější a nejinscenovanější Beckettovu hru *Čekání na Godota* (1953).

Godot nepřišel, posílal pouze vzkazy, protože proč by přicházel? Zdá se, že se Beckettovi v této hře podařilo geniálně charakterizovat člověka postmoderní doby, doby, která ztrácí obvyklé lidské dimenze a kdy se hroubí mezilidské vztahy – hrdinové „*Godota*“ nepostrádají obvyklé lidské vlastnosti – jsou trochu chytrí, trochu praktičtí, maličko otroci, kteří nemají komu sloužit a kapánek otrokáři, kteří nemají koho ovládat a pokud

naprostou deziluzi nad vývojem ke komunismu údajně směřující části světa a obavou z naprostého zmanipulování člověka a ztrátou lidské identity na straně jedné i ze zvěcnění a zestádnění člověka ve světě zbožštělých tržních mechanismů na straně druhé. Dva základní rysy jsou charakteristické pro tzv. *absurdní dramata*. Jednak fakt, že jsou v nich až pedanticky přesně definovány otázky (především po smyslu a účelu existence

Vzpomínky na budoucnost

AMATÉRSKÉHO DIVADLA

Borůvkové poděkování

Ležím a stůnu. Srdce si řeklo - tak dost, nechci šlapat, jak se Ti zamane. Barvy kolem mě jsou spíš došeda nebo dohněda. Radio, televize, detektivka - nezám. Nezájem.

Zazvoní telefon - s nechutí vstávám a přijímám vzkaz pro muže a (je to možné?) prosbu určenou mně: „Zavzpomínejte a napište něco o sobě a o divadle.“ Ne, proč? Nechce se mi ani vzpomínat, ani psát. Chci - co vlastně chci? „Udělej si čaj ze starého pytlíku a připij všem dobrým lidem.“ To by udělala Opala, ale - „Vždyť ty jsi Opala a Regina a Mlíkačka a Šplechta a Olympie a Natálie a“ - tak dost, takhle to ani nešlo za sebou - sakra, kde mám tužku a kus papíru - to bylo tak, že mně bylo 20 a přišel člověk, který mi dal nové jméno a víru v převtělení do života postav mně najednou drahých, někdy okouzlujících, někdy nepochopitelných, ale vždycky lákajících a vzrušujících.

Odpusťte nám, pane Karle Čapku, že jsme se s drzostí mládí vrhli na Vaši Matku, která jistě nebyla dokonalá - ani nemohla být, ale pro nás byla nádherným bojem sdělit divákům Vaše myšlenky a poselství.

A Vy, pane Oscare Wilde, jste měl také velice mladou Lady Bracknellovou, tehdy nezkušenou, ale snaživou - o 25 let později již vyzrálejší a zodpovědnější.

Můj milovaný pane Antone Pavloviči Čechove, myslí na Vás Vaše Arkadina z Racka, vdovička s důlky ve tvářích z Medvěda, M. Petrovna ze Slz, které svět nevidí, pletichářka Merčutkinová z Bankovního jubilea a stále mě

pronásledující Natálie z Námluv.

Vzpomínám, pane Ivane Klímo, na setkání s Vaší Mlíkačkou v Porotě i na osobní setkání s Vámi. Kdybyste věděl, kolik pozdních usínání a bázně a vzrušení mě stála Vaše hra a moje postava. Dodnes si vybavuji hrůznost situací a vidím, jak klečím na zemi a hledám modrou tužku.

Děkuji Vám, pane Johne Patricku, za Opalu, kterou má každý rád a Podivnou paní Savageovou - nádherné ženské plné člověčiny a svérázného humoru, snad nejvíc milované a prožité.

Ach, ty Regino - lištičko paní Hellmanové, osobo zlá a nepřející, mamonářko a ale krásná, snad nejpracnější a nejnepochopitelnější ze všech, a proto stále vzpomínaná.

Nikdy nezapomenu, pane Petere Shaffere, na Vaši rozkošnou, staropanenskou slečnu Furnivalovou, štedře inspirující nové nápady a gagy.

„A co my - my z pohádek?“ - Buďte vítány - pohádkové babičky, kořenářky, čarodějnice, loupežnice, dvorní dámy, ševcové, mámy, tety, postavy dobré i potouchlé, odpouštějící i pomstychtivé, buďte vítáni malí i velcí, kteří máte rádi pohádky a společně fandíte dobru, které by mělo vždycky zvítězit.

Promiňte, pejsku Dášeňko, Olympie, Paní Nováková, Julie Šamberková, Genevieve a další, že jsem si Vás nechala jako sladké bonbonky a miniatury nakonec - Vaše povídky a monology - úkoly nad jiné lákavé a pracné a milované. Díky - díky - díky.

Zjišťuji, že vidím bledě-modře, usmívám se a mám chuť upéct těm svým borůvkový koláč.

Jaroslav Mikešová
Divadlo MÁJ Praha

J. Mikešová ve hře Johna Patricka: Podivná paní Savageová. Foto: archiv autorky

J. Mikešová ve hře O. Wilda: Jak je důležité mít Filipa (jako lady Bracknellová). Foto: P. Štoll

Festival nabitý inspirací

Zatímco donedávna hojných přehlídek inscenací profesionálních scén v poslední době ubýlo, o založení nové tradice se zdárně pokusila divadelní fakulta (DIFA) Janáčkovy akademie múzických umění v Brně. Letos v únoru se již počtvrté pustila do náročné akce - mezinárodního festivalu Setkání divadelních škol. Jejím hlavním předpokladem se staly nejen pronikavé organizační a výukové proměny, k nimž došlo po osamostatnění DIFA na jaře 1990, nýbrž i znovuvytvoření její školní scény Studio Marta o rok později. Již tehdy se tu konal velkoryse koncipovaný třítydenní festival s účastí aktérů brněnských „přespolních“ i zahraničních, který se potom ve stále rozšířenější podobě pořádá i předloni a loni, kdy se tu prezentovalo celkem dvanáct představení šesti škol.

Nynější čtyřdenní Setkání mělo nové spolupořadatele - odbor kultury Magistrátu města Brna a zdejší Centrum experimentálního divadla, navíc pak podporu Delegace Evropského společenství v České republice. Také program byl daleko bohatší nežli

v předchozím roce: Ani nejvytrvalejší divák, který by navštěvoval dopolední diskusní semináře a neusnul na nočních představeních, zřejmě by z časových důvodů nestačil absolvovat sedmáct rozličných nastudování v sedmadvaceti vystoupeních (některé inscenace se dvakrát i třikrát reprízovaly). V Brně se tak postupně vystřídalo osm škol ze sedmi států, a to s představeními nejrůznějšího žánrového zaměření. Přehlídka se odehrávala v „magickém trojúhelníku“ nových, moderně vybavených sálů - Studiu Marta, sídle Divadla Husa na provázku Domu pánů z Fanalu a v Kabinetu múz, jejichž obětaví technikáři a „servismani“ zaslouží velkou pochvalu.

Pro finančně náročný podnik se podařilo včas opatřit magistrátní dotaci i přízeň sponzorů, kteří tak projevíli důvěru dobré pověsti DIFA. Za starostlivého dohledu festivalového ředitele Jaroslava Tučka jeho vcelku hladký průběh z velké části organizovali spolu s žáky soukromé jazykové školy studenti DIFA, zejména dvou ročníků oborů divadelního manažerství.

Jednotlivá představení měla za úkol hodnotit desetičlenná mladá odborná porota v čele s Ondřejem Černým z Divadelní obce; našli v ní uplatnění také studenti teatrologie z filozofických fakult z Brna a Olomouce. Každé z nich provázely živé diskuse přerůstající v úvahy o rozličném přístupu k divadelnímu školství, jeho smyslu a metodám u nás i v ostatních zúčastněných státech. Setkání komentovali hned dva recesně zaměřené bulletiny - rádobyvtipné blábolivý a exhibicionistický Homer Magasin a polemicky škádlivé Festivalové Stupid Stoies aneb Velký noční pták, bůhvídky vyráběné technickým personálem „Marty“. Do nabitých sálků se zpravidla všichni zájemci ani za „polních“ podmínek nenatlačili; nedůstojné čekání a mačkanice v zakouřeném přísáli při občas pozdních začátcích byly pak stínem ambiciózní přehlídky.

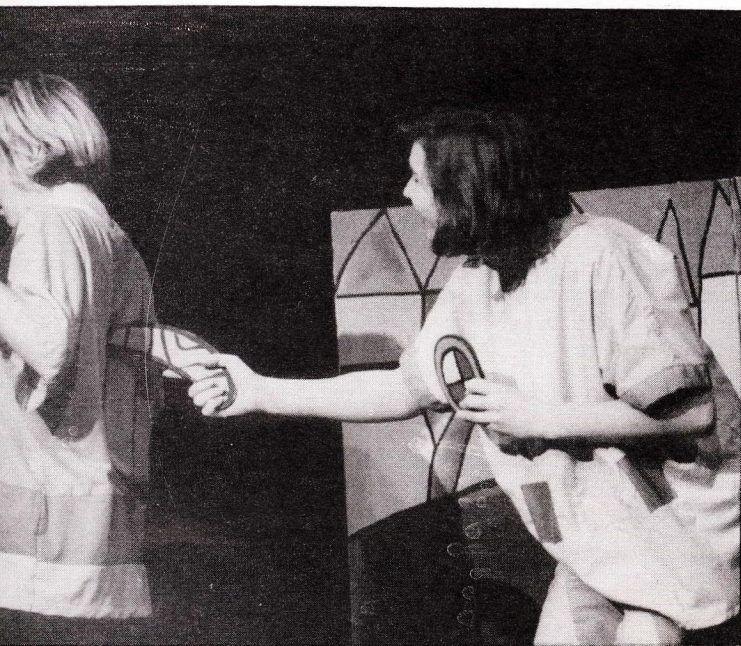
Ne tak jednoznačná spokojenost panovala v případě rovněž jednotlivých vystoupení, dané jak v podstatě náhodnou skladbou festivalového programu (dramaturgii konkrétních titulů rozličně profilovaných školních scén zpravidla určují zejména pedagogická hlediska a brněňští pořadatelé žádný zužující výběr neprováděli), tak odlišným charakterem práce na tom kterém hereckém učilišti. Vynořila se tudíž obecnější zásadní otázka, zda je smyslem studentských jevištních aktivit jednoznačné směřování k definitivnímu scénickému tvaru pod vedením renomovaných umělců a po způsobu běžného profesionálního divadla, nebo je-li naopak žádoucí soustředit se na soustavné, nikdy zcela neuzavřené hledání a experimentování ve všech výrazových složkách, na uplatňování vlastní studentské invence, nadání a kreativity. Odlišně od loňska v repertoáru Setkání mírně převažovaly předlohy „nepravidelného“ typu - scénáře, montáže, adaptace próz, pohybové a pantomimické večery apod. Cizojazyčná představení (některá používala dokonce několika řečí) netlumočila se - např. na rozdíl od

provázkovského Divadla v pohybu - simultánně do češtiny. Mnohdy to ostatně nebylo zapotřebí, protože existoval společný programový tisk a nadto většina z nich vycházela ze stylizované mimoslovní komunikace s obecními a při polyfonii užitých výrazových prostředků počítala s jeho nahlášením na vhodnou pocitovou vlnu.

Čtyřmi inscenacemi se představila pražská AMU, aniž by tu byla patrna nějaká zřetelnější dramaturgická koncepce. Zdá se však, že zejména nedávno vzniknuvší větve alternativního a loutkového divadla poskytují rozvoji přijatých talentů dostatek prostoru. Po loňském úspěchu s pohádkami Ludvíka Aškenazyho náležely jak anketní Cena diváka, tak jedno ze tří hlavních ocenění poroty inscenaci Spoonriverská antologie, kterou podle básnické předlohy Edgara Lee Masterse v překladu Zdeňka Urbánka připravil ve velmi nápadité výpravě Marka Zákosteleckého s devítičlennou partou absolventů posluchač Jakub Krofta. Série vážně laděných epitafových vyznání prostých obyvatel amerického maloměsta počátku století byla zde vynalézavě posunuta do polohy synteticky uchopené, dynamické a fantazijně hravé grotesky, kde pozemšťany představovaly marionety a jejich duchy naopak „živáči“. V až nepochopitelném kontrastu s tímto vynikajícím nastudováním zůstala obě pohromadě uváděná představení činoherní větve DAMU - ve všech složkách bezradné a toporné provedení Lorcovy lyrické hříčky Lásky dona Perlimplína a vášnivost Belisina (režie Jan Burian) a jen o málo „koukatelnější“ raný text bratří Čapků Lásky hra osudná (režie Luboš Pistorius). Naštěstí druhou z hlavních cen vybojovali posluchači katedry nonverbálního divadla hudební fakulty AMU, kteří pod vedením známého mima Ctibora Turby předvedli jedenáct pohybových etud Kinedril, zkoumajících rozličné možnosti práce s vlastním tělem, neobvyklou rekvizitou či maskou.

Patery vystoupení hostitelské DIFA poukázalo na široký tvůrčí rozptyl „jamáků“ - od zrodu autorských předloh po pantomimický projev. Poslední z hlavních cen proto právem náležela Goldflamovu promyš-

Mezinárodní festival divadelních škol Brno 1994, Divadelní fakulta JAMU Brno (dramatická výchova neslyšících), R. Pospíšil: O ztracených barvičkách, režie Z. Mikotová. Foto: J. Kratochvíl

lenému nastudování Čechovových Tří sester, které navzdory dvěma zaskokům pro onemocnění herců (tento důvod také obecenstvo připravilo u brněnskou dvojdílnou Commedii dell'arte) se smyslem pro ozvláštňující detail, tragikomický lom jednotlivých situací a v dobré kolektivní souhře dokázalo bez schválnických aktualizačních vyloupnout významové jádro příběhu životního zplanění a pokleslých pseudoaktivit. Jen málo společného měla s oním klasickým dramatem slibná původní novinka podobného názvu Čtyři sestry od absolventa herectví a nyní za posluchače režie Matěje T. Růžičky – podivně dráždivá postmodernistická mozaika pocitů, vzpomínek a úvah o lidském údělu ve stínu smrti (cena režisérskému dramatikovi i kvartetu akterek Adrianě Hejdové, Monice Dudkové, Natálii Drabiščákové a Ireně Trpíkové). Dařilo se i „třetákům“. Zatímco Mrožkova herecky spolehlivě zvládnutá aktovka Striptýz v režii Stanislava Sládečka zůstala porotou opomenuta, za roli Dodu ve Štindlově pojetí kruté hry Romaina Weingartena Alice v Lucemburských zahradách převzal ocenění Jan Bidlas. Milou naivitou výtvarnou a interpretační dýchla „pantomimicko-loutková pohádka pro malé děti a velké lidi“ O ztracených barvičkách, kterou za scénografické součinnosti autora Rostislava Pospíšila nastudovala Zoja Mikotová s dvěma ročníky posluchačů nově otevřeného oboru výchovná dramatika neslyšících (Cena děkana DIFA).

Už jen zcela stručně se zastavme u vystoupení šesti zahraničních hostů, poněkud méně poznamenaných rozdíly ve výsledné kvalitě. Bratislavská VŠMU nijak neoslavila maďarskou verzí antické hry Heinricha von Kleista Amfitryon, nastudovanou ve spolupráci s budapeštskou filmovou a divadelní školou režisérem László Harsányim. Nesporným diváckým zážitkem však zůstala pronikavá dramatická úprava Čechovovy povídky Ťažká ľudia (oceněn režisér Ján Štrbák), kde byly banální rodinné situace osobitým jevištním ozvláštěním vyostřeny do kontrastu absurdity a jímavé človeciny. Dvě Zvláštní ceny připadly divadelníkům z Amsterodamu a Aarhusu. Holandská

„toulavá revue“ Pandora na motivy vlámského novelisty Hermana Portocarera představovala méně komunikativní ukázkou stylizované pohybové průpravy, s níž účinkující evokovali rozličné pocity chodců průmyslovým velkoměstem. Absolventi Nordické divadelní školy z Dánska přivezli ve volné adaptaci Mannova Svatého hřištníka představení neméně zašifrované, zato však plně jevištně působivé symboliky, napájené středověkými mýty s pohansko-křesťanskými rituály. Loňský miláček obecenstva, Studio Hermana Teirlincka z belgických Antverp, nabídl v režii Willyho Vandermeulena opět svěží pásmo hudebně pěveckých čísel Skutečně bych se chtěl stát hercem a nadto zaujal působivou inscenací Vodní kolo, kde trojice akterů vhodně zkombinovala Borchertův tragický příběh veterána první světové války s bezprostředně rozehrávanými songy Paula Dessaua, Kurta Weilla, Hanse Eislera a dalších. Dostí rezervovaný divácký ohlas provázal Služky Jeana Geneta v podání posluchačů školy Leona Schillera z polské Lodže, které režisérce Ewě Mirowské uvízly v nevzrušivém akademismu a hlubinné vrstvy provokujícího textu „prokletého“ nevystihly. Konečně britská Dartington College of Arts nejprve v trojazyčné produkci, inspirované Döblinovou prózou Karel a Rosa, obrátila pozornost k expresionisticky citěnému osudu revolucionářky Rosy Luxemburgové a poté v katakombách „Fanalu“ rozmístila několik drsných „performancí“, např. na téma současného feminismu (Make up) nebo mezinárodního terorismu Format, kde byli vybraní diváci odváděni na fiktivní fotografovanou popravu.

Brněnské Setkání 1994, organizačně náročná a ve svém celku velmi přínosná internacionální divadelní akce, potvrdila integrující postavení JAMU i samotného města Brna při rozvoji evropské Thálie. I když nabídlo jevištní zážitky obtížně souměřitelné a někdy kolísavé úrovně, poskytló vítanou možnost vždy užitečné vzájemné konfrontace a přátelské ovzduší vnímavého srozumění všech zúčastněných.

Vít Závodský

Zdravý rozum

JE OMEZUJÍCÍ

„Mezi divadelníky na Slovensku se stále považuje Národní za vrchol kariéry. Pro mě je zatím vrchol to, co jsem udělal já“.

B. UHLÁR

Chci podat zvěst o člověku, o němž jsem přesvědčen, že jako jeden z mála divadelníků přesahuje úroveň své umělecké práce rozměry naší současné divadelní kultury. Poetika, kterou rozvíjel v různých divadlech téměř po celém Slovensku, zůstávala vždy na okraji zájmu, a to i přes velmi pozitivní hodnocení některých teatrologů. Ve své generaci slovenských divadelníků zaujímal vždy nejvýhraněnější stanoviska a ve své tvorbě byl jeden z nejnekompromisnějších.

Blahoslav Uhlár (1951) se uvedl jako režisér na prknech Divadelního studia VŠMU v Bratislavské Redutě v roce 1973. Jako čerstvý absolvent vysoké školy nabitý představami o nových režijních postupech, odešel v roce 1974 do Trnavy, kde se svými kolegy založil Divadlo pro děti a mládež. Mimo centrální aparát tak mohl Uhlár vkládat do svých inscenací vlastní interpretace a stanoviska, ve kterých neskrýval kritické postoje k oficiální ideologii. Další prostor pro svobodnou tvorbu se ukázal v úzké spolupráci s ochotnickými soubory, kde se mu podařilo realizovat jeden projekt, který by byl v podmínkách repertoárového divadla neuskutečnitelný.

I když se v jeho tvorbě objevovala linie klasické dramatiky, její inscenování bylo vždy originální, někdy až šokující. Uhlár často pouštěl klasické dramatické texty a nahrazoval je texty improvizovanými, které byly velmi blízko myšlenkám jednotlivých herců. Ve svých režii postupně potlačil literární složku a aktivizoval všechny optické a akustické prostředky divadelní syntézy. Uhlár se tak dostal k autorskému divadlu, což vyústilo do metody fixovaných kolektivních improvizací. V tomto

stadiu se setkal s výtvarníkem Milošem Karáskem (1960), se kterým v roce 1988 publikoval I. a II. slovenský divadelní manifest, „400 let je každému jasné, že Shakespeare je mrtvý (...) Dramatické texty jsou potřebné jen pro netalentované jedince, kteří nejsou schopni se samostatně vyjadřovat,“ deklarují v manifestu. Na jiném místě dodávají: „Divadlo se stává prostředkem umožňujícím lidem vyslovit svůj vlastní názor, zahrát svoje privátní představy. Hlavní pracovní postupy jsou dekompozice, fragmentace, diskontinuita, používání náhody a nedeterminovanosti. (Proč by umělecké dílo mělo sdělovat nějaké poselství, když je přece svým vlastním vysvětlením a ospravedlněním? Zdravý rozum je omezující.“)

Je jasné, že osudové setkání s Karáskem znamenalo zásadní obrát v dosavadní Uhlárově tvorbě. Potřeba mít svůj stálý soubor a prostor, kde by mohli společně rozvíjet alternativní způsob divadelní tvorby, byla čím dál naléhavější. Oba pocítovali nemohoucnost běžného divadla při hledání a prosazování nového divadelního vidění a jeho neochotu jít proti zaběhnutým tvůrčím postupům a prosazovat nové. Proto po dvouleté tvůrčí spolupráci založil Uhlár s Karáskem divadelní soubor STOKA – první nezávislou divadelní skupinu na Slovensku, která se po roce 1989 objevila mimo oficiální divadelní síť. Blahoslav Uhlár, který do té doby vytvořil téměř šedesát inscenací s více či méně „klasicky“ orientovanými soubory (DPDM Trnava, UND Prešov, ochotnický soubor Kopanka v Trnavě) začal naplno realizovat své divadelní vize. Záměrně si vybral „herce“ s minimálními nebo žádnými jevištními zkušenostmi, které spojovala odda-

ALTERNATIVNÍ DIVADLO

Rozhovor s Blaho Uhlárem

nost k divadlu a touha něco vytvořit. Někdo přinesl zajímavý zjev, někdo schopnosti pohybové, někdo herecké a téměř všichni muzikálnost. Východiskem jejich spolupráce se stal Uhlárův a Karáskův manifest, který odmítá současnou divadelní kompozici a nastoluje vládu autorského divadla, které znamená „úplnou svobodu všech zúčastněných tvůrců a osvobození herců od diktátu režiséra“.

Používání náhody, odmítání příběhu a formy, víra v přirozený chod věcí se nestalo jen pracovním postupem, ale celým myšlenkovým systémem rodící se STOKY. Úlohu hereckého souboru v inscenacích zdůraznil Uhlár vyzdvihnutím jedinečnosti každého jednotlivce, od kterého vyžadoval (a vyžaduje) osobní stanovisko k zobrazovaným postavám a dějům. Základ každé inscenace STOKY se tedy opírá o autentické pocity a zážitky herců, které ve výsledném tvaru vytvářejí expresivní divadelní mozaiku vypovídající o stavu člověka teď a tady. V inscenacích Uhlárovy STOKY (od roku 1992 pracují již bez Karáska) proto najdeme surrealistické obrazy, kruté vize, neuskutečněné sny, ironii, erotiku, černý humor i sentiment, které můžeme přijmout, nebo zamítnout. Nemůžeme však zůstat lhotejní.

P.S.

V průběhu tří let se etabloval nevelký profesionální soubor, který vytvořil 12 inscenací (nepočítaje obnovené premiéry), odehrál více než 200 představení a vydal CD desku (o texty projevila zájem Nina Hagen). To všechno za podmínek..., že před Blaho Uhlárem a comp. musí člověk smeknout klobouk (a ne jeden).

Pavel Štorek

Oznámení čtenářům

Prosíme čtenáře, kteří postrádají pokračování Odkazu Vaňátkova d 34 a ukončení seriálu Hrotsvita (jeptiška z Gandhersheimu) aby byli trpěliví. V AS 4/94 se dočkají obou zmíněných příspěvků. Regionální přehlídky mají pro svou aktuálnost v tomto čísle přednost.

-red-

ALTERNATIVNÍ DIVADLO

■ Mnoho kritiků a diváků vám vyčítá, že jste nesrozumitelný, že jsou vaše inscenace jen pro hrstku intelektuálů. Co o tom soudíte?

Opravdu nevím. U nás je ten problém, že když lidé nerozumí méjí hudbě nebo poezii, tak jim to nevádí. Ale na divadle chce znát většina lidí příběh, postavy, kdo je kdo, a to my neděláme. Občas se nás někdo optá, o čem to je, ale to nevíme ani my, a tak mu to také povíme. To stanovisko, že nemáme program, že v představení můžeš vidět co chceš, na to lidé jen těžko přistupují. Když jsem dělal ve státním divadle inscenace, tak jsem měl koncepci vymyšlenou dopředu a stejně tomu nikdo nerozuměl. Tak jsem to vzdal. Stalo se mi, že mě kritici oslovili - co jsem tu inscenací myslel? Bylo to v Nitře i v Bratislavě. V obou případech jsem hrdě odmítl vysvětlovat svoje divadlo, pokoušel jsem se jen popsat svoje stanovisko k životu a světu. A oni to potom zneužili asi takovýmto způsobem - režisér sám neví, co chce říct. To je surovost a arogance.

■ Na loňském festivalu Mimos ve francouzském Perigueux jste získal nejvyšší ocenění - Cenu kritiky. Nedostalo by se vám většího pochopení v zahraničí?

Někdy se o nás říká, že jsme komunikativní divadlo, že jsme srozumitelní i pro zahraničního diváka. Možná, že by mně lichořilo, kdyby mě někdo pozval do Hamburku, abych tam něco režíroval, možná proto, že se mi ještě nic takového nestalo. Ale je ve mně také něco, co mi říká - jestli něco, tak tady. Já jsem teď dost našťvaný na celý ten západní svět. Už jsme měli několik seriózních nabídek na turné do Ameriky, a vždy z toho sešlo. Chce to holt management, ale ten nám chybí.

■ Znamená to, že jste manažerem vy. Jak získáváte

peníze na představení a provoz divadla?

Žijeme na bázi státního fondu kultury Pro Slovakia. Loni nám dali dva milióny, ze kterých jsme toto divadlo vybudovali. Letos to bude mnohem méně, takže nevím, co bude od nového roku. Ministr nám navrhoval, abychom založili státní divadlo, čemuž se dost bráníme, protože bychom měli určitá úřední omezení. Existuje zákon, který podporuje soukromá divadla, ale nebyla schválena vyhláška, která by to umožňovala. Tím by se našla třetí cesta soukromého divadla.

■ Máte problémy s návštěvností?

Nejsme Radošínské naivné, které má vyprodáno měsíc dopředu, ale je to dobré.

■ Jaké publikum chodí na Stoku?

Opravdu nevím. Jeden chlapec, který na nás chodí, studuje sociologii. Mnohokrát jsem ho prosil, aby udělal nějaký výzkum, ale bohužel nikdy neměl čas. Pokud se pamatuji, tak za nejslavnějších dob Provázku tam dělali studenti výzkumy sami od sebe. Dnes bych si musel zaplatit nějakou firmu a na to nemám peníze. Ale myslím, že na nás chodí lidi mladší, tak mezi dvaceti a čtyřiceti.

■ Hodně se teď mezi divadelníky mluví o tom, co hrát, čím přilákat diváka? Do jaké míry je pro vás divák při vzniku inscenace podstatný?

Když cítíme potřebu něco vytvořit, říct, tak to řekneme, a nemyslíme na to, jestli se to bude divákovi líbit. Když nemám co hrát, tak nehraji. To se samozřejmě nedá říct o profesionálních kamenných divadlech: provoz musí fungovat, a tak se hraje každý večer, i když není co. Ale to už je pokažené východisko tvorby!

■ Je pro vás důležité, kolik

lidí oslovujete, anebo hrajete více pro sebe?

Nedostal jsem se tak daleko jako Grotowski, když zjistil, že už nemá smysl dělat divadlo, a teď se živí tím, že o tom mluví. Jsem úplně normálně potěšený, když je v sále plno, a smutný, když přijdou tři diváci. V tom smyslu cítím divadlo tradičně.

■ Když jsem četl vaše manifesty, nemohl jsem si nevzpomenout na „manifesty“ Antonina Artauda. Řekl vám už někdo, že se někomu podobáte?

To mi říkají velmi často, naposledy před dvěma lety v Maďarsku. Hráli jsme tam s ochotníky, měli jsme tam také manifesty, a jistí lidé mi řekli, prosím vás, vždyt toto už dávno dělala Pina Bausch... Tak dobře, co se dá dělat, jsme za Pinou Bausch. Bud' jde o to, že někdo něco kopíruje, anebo je doba jednoduše těhotná určitými myšlenkami. Pokud vím, futurismus vznikl v Itálii a zároveň v Rusku - a pochybuji, že Italové telefonovali do Ruska „máme tu futurismus, založte ho i vy“.

■ Inspirovalo vás v poslední době nějak představení?

To se mi stává jednou za sto roků. Takové pěkné zážitky, jaké jsem měl dřív, už zmizeli. To je asi staroba. Někdy si říkám, že bych měl všeho nechat, že ty mladé brzdím. Ale na druhou stranu, já jsem majitel toho všeho a když odejdu, tak komu to dám? Uhlár se směje, a pak znovu zvažní. Teď cítím, že je potřeba udělat nějaký krok dopředu. Nerad bych se ocitl v situaci, že divadelní názor, který jsme přinesli před třemi lety, budeme vyznávat i za deset let. Máme svůj prostor, dost představení na repertoáru, takže můžeme v klidu pracovat. Když se nám to bude zdát dobré, tak s tím vyjdeme ven, když ne, tak nevím.

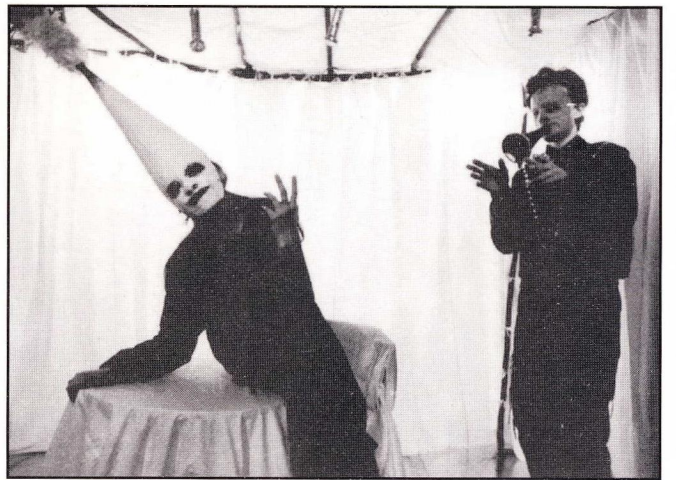
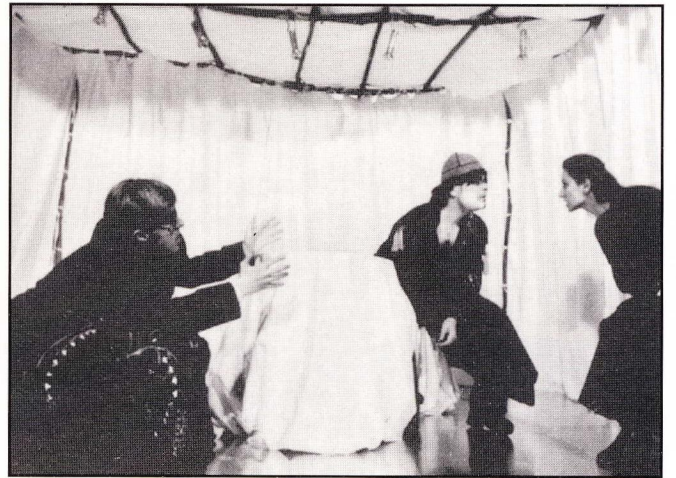
Pavel Štorek

S T O K A

(Theatre)

POST SCRIPTUM

V centru Bratislavy, v Pribinovej ulici čp. 1, je vlnitý plot. Na plotě tancuje dvanáct písmen – divadlo Stoka. Vydáte-li se ve směru šipky, stanete zanedlouho ve foyeru Domu železničářů. Je-li úterý, čtvrtek nebo pátek, máte štěstí. DNES HRAJE STOKA!

*B. Polívka a V. Gajerová (Divadlo na Vinohradech) v nové hře Klaun – (August August, August).
Foto: P. Štoll*

